

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:

6-hatásos postai sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitótér sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résszvény-
Társaság.
József főherceg-ut 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, május 3.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérei:** Aradi Nemzeti Színház.
- A képviselőház ülése.**
- Szecsraaktárosok kongresszusa.**
- A megnyitó előadása.**
- Vásárhelyi László öszszelérhetlenségi esete.**
- Az aradi püspökválasztás napja.**
- Végzetes pisztolypárbaj.**
- A szocialista május.**
- Bánházavató lakoma.**
- Az ó-budai sikkasztó megkerült.**
- Itélet Birnstingl ügyében.**
- Lövöldözés egy aradi borbélyműhelyben.**
- Gyilkos aggastyán.**
- Tárcs: Tragédia.** Irta: Várad Antal. — A baba.
Fordította: Pálma.
- Regény-Csarnok: A fehér hattyú.** Irta: Catulle
Mendés.

Aradi Nemzeti Színház.

Arad, május 2.

— Decentralizálni kell, uraim, a művészet vezetését, mert a főváros érzéke annyira elaljasodott a szép, a nemes iránt, hogy a budapesti közönség nem tanulni, nem is szórakozni jár ma színházba, hanem azért, hogy ott — *lumpoljon*.

Egy ismert író-ember és politikus szájából, pohárköszöntő alakjában hangzottak el ezek a kemény, de igazságos szavak tegnap este azon a banketten, melyen az aradi színészet új aerájának beköltözését ünnepelték. Mindenki helyeselte ezt a jellemző kritikát, éreztük valamennyien, hogy a szónoknak, *Bartók* Lajosnak, igaza van. És hallgatagon bár, de igazat adott neki *Festetich* Andor gróf, a vidéki színészet országos felügyelője is, a ki tőzsomszédja volt *Bartóknak* a lakomán s több jelentős

toasztból bőségesen tájékozhatta magát affelől, mit is kellene tennie, hogy Thália kordéját az iszapból és posványból, melybe lesüllyedt, kisegítse.

A művészeti kérdések azok, melyekben a vidék teljesen a főváros után igazodik. Ha rossz, ha mételyes a forrás, melyből az erő fakad, a levezető utakon csak szenny ömölhetik alá. Ha az eltorzult fővárosi izlés hátat fordít az erkölcsnek s az *erzéki rossz* kultuszában leli örömeit, a vidék, melyet Budapest irányít, szintén ki van téve annak, hogy belopja magát ma még üde és érintetlen lelkületébe a megtévedt irányzat.

Igaza van *Bartóknak*: a központi művészeti vezetés közel jár ahhoz, hogy teljesen elaljasodjék. És igaza van, mikor azt mondja, hogy az ugráló bohócok, a cirkuszi pojacák szorítják le a szinpadról az *Egressyeket*, a *Szerdahelyieket*. Nem művészet kell ma a népnek, hanem érkeket csiklandozó angol operett, tánc és frivol bolondéria. Az ma a virtus, le tud-e a színész bukfacezni a hetedik lépcsőről a szinpadra, elég szellős-e a hölgyek öltözeke s mutatós-e az, a mi a toalettből kilátszik. Ezek az „erények” kvalifikálják ma a *használható* művészi erőt. És ezen az alapon fizetődnek a magas gázsik.

A modern irodalom természetesen alkalmazkodik ezekhez a kellékekhez. Kaviár, pikantéria és disznóság — de mentől több. És megszületnek a szinpadi aljasságok, a publikum tobzódik gyönyörűségében, fölemelt helyárok mellett, zsufoolt házban ünneplik a *Miss Duncan*-okat, a *zsonglőröket*, a *hastáncolókat*, az érték-

kel bíró, komoly művész-alkotást pedig kitessekkelik a szinpadokról. Az már unalmas. Menjen tovább.

Ilyen odafent ma a művészeti irány. S a vidék lassankint hozzáidomul, megromlik és észrevétlenül sülyed abba a posványba, melyben a fővárosi müintézetek javarészt nyakig usznak.

Központokat kell a vidéken teremteni a kulturának, hogy megmenthessük azt, amit még lehet s a meghibbant izlést visszadirigálhassuk a maga eredeti útjára. Decentralizálni kell a vezetéset, legyenek az országban több helyt őrhelyei a művészetnek. Ez talán még segít. Szent csarnok legyen a színház és ne lumpoló tanya, neveljen, tanítson, szórakoztasson, de ne rontsa el az izlést s ne mételyezze meg a lelkeket úgy, mint azt ma, sajnos, fővárosi minta után a legtöbb helyen megteszi.

A művészi szépnek egyik ilyen örül köszöntötte fel *Bartók* Lajos az *Aradi Nemzeti Színház* új igazgatóját, *Zilahi* Gyulát. Az ő személyében, az ő egyéniségében összpontosítva tudja mindazon kellékeket, melyek bizonyossá teszik, hogy Aradot, ezt a nagy központot, meg fogja menteni a kulturának. Hogy az ő rezsimje alatt tisztán a művészi szemponatok fognak érvényesülni s az örök, a szent, a fenséges művészetnek vet melegágyat a vértanuk lelkes, hazafias városában.

— Es ha így lesz, amint hogy hiszem, hogy így lesz — fejezte be *Bartók* a toasztját — a fővárosban pedig megmarad a mai irányzat továbbra is: lejövünk

TÁRCA

Tragédia.

Az Aradi Nemzeti Színház megnyitó ünnepélyére
írta: Várad Antal.

Sötét szárnyán borongva száll fölötted . . .
Aradi gyászhely, — a tragédia.
Határodon vérzett a Tizenhárom
Mint egykor Golgotán az Ur fia.
Ez ég alatt a gyász éjféli szárnya
Sokszor suhant el, — s mult idődn át,
Magyar Kálvária, — százszor láttad sirni
E szent hantón a nemzetet s hazát
Hol állna méltóbb oltár Muzsájának,
Mely számüzött és üldözött ma már,
Mint földeden, te hősök temetője,
Te vértanuktól megszentelt határ . . .
Im, föllebbenni kész az idők fátyla,
S Mohács mezőire vezet a költő.*

* B prolog *Bartók* Lajos: Mohács után című drámáját előzte meg.

*Melynek gyászát megismétlé balsorsunk,
Siratja a letűnt emberöltő.
Mohács vészének menydörgése elhalt,
Háromszáz véres esztendő előtt;
Viszhangja, mint a bércmoraj megzendült
S megráta az aradi gyászmezőt,
S sokáig, ötven éve már, hogy minden
Könyes magyar szem e határra néz,
S ihletve lépi át megszentelt földed
Borult lélekkel a magyar színész.
De föllángol szeme, viharzik szive,
Megismervén te lelkes népedet,
S ki sirva jó, — áldással bucsúzik, mert
Megismeré e helyt az ihletet,
Mely átragyogja nézőid szívet, te,
Aradi gyászhely s megáld, fölemel
S ezernyi érzés viharával telten
Új életet kap a művészkébel,
Mert itt lobog az Irás csipkebokra.
S ha valahol: e szent helyen dörög
Az égi szózat: „Szent hely, ahol állasz,
Mert itt a gyász s dicsőség — mindörök . . .“
Olthatlan csipkebokra nemzetemnek,
Arad, — köszöntlek költői-ihletessel.*

*Szívembe minden új zárandokutam
Emlékeül egy drága mondatot véselek:
„Nincs veszve a magyar. Van igaz Isten,
Ki letöri az árulók vasát,
S bár századévig földbe rejtve legyen,
Feltámasztja a nemzet igazát . . .“
Nemzetjövők, — Jarius alvó leánya,
Te nem haltál meg, nem, csak aluszol.
És ehjövend az idők Messiása.
Ki fölkelt, — s te diadalmaskodol.
Szóljon tehát az égi keltő szózat,
Költő, beszélj! mond el Mohács hírét,
Perényiné gyászát, hősök keservét,
Gyujtsd lángra véle a nemzet hitét!
És az alvó leányzó újra fölkél,
Mert Arad szentelt földén nincs halál,
Amely a népet örökre nyugózza.
Kitor a sírből — és jövőt talál,
Virulj, szent város, megpróbáltatásunk,
Gyászunk oltára, magyar Golgota,
S hogy te vagy a legszentebb föld hazánkban,
Érezted, tudd, — és ne feledd soha! . . .*

Aradra, itt megtaláljuk a Muzsa igazi csarnokát és ide írjuk a darabjainkat, Aradon adjuk azokat elő.

Derék beszéd ez, jól esik hallanunk, Szivleljék meg azok, akiknek szólt. Szivlelje meg első sorban maga az igazgató, kinek működése elé a legjobb reményekkel nézünk, szivlelje meg a tumulus és vonja le belőle a konzekvenciát *Festetich* gróf is. Es akkor a vidéki színészet bizonyára jó utra fog terelődni. ☉

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 2.

Hogy az újságírók újból egybegyűltek a karzaton, mindjárt élénkebb lett a Ház, mert tegnap bizony olyan lanyha és bágyadt volt a hangulat, hogy a tisztelt szónokok csak úgy immel-ámmal beszéltek, mintha csak arra gondoltak volna, hogy nincs itt a sajtó, nem érdemes beszélni. Mert a sajtó tegnap a boldogok álmát aludta. Csak egy-két újságíró bölintgatott a karzaton, azok se igen ügyeltek oda, hanem közbe-közbe szidták a politikát, az átkos közönséget, mert bizony-bizony az az oka, hogy még a szép május reggelén sem lehet pihenni.

A délutáni órákban azonban mégis beszál-lingozott az örök nyugtalan elem csapata.

— Hadd lássuk mit csinálnak ezek itt.

Hát semmit, épen semmit. Hanem hogy megjelentek a „közvélemény“ képviselői, gondoltak egyet a t. honatyák.

— Most már mégis érdemes lesz egy kis csetepatét csinálni!

Es csináltak is. *Bakonyi* beszélt a honvédelmi költségvetéshez aki főképp a honvédségnél uralkodó szellemet támadta. Védelmébe vette honvédelmi miniszter által megtámadott Hortobágyot és beszédét *Kossuth* Lajos eme szavaival végezte: „A magyar nemzet vesse ki lelkéből azokat, akik csak örökké Ausztria megmentésével foglalkozva, a magyar nemzet romlását és elpusztulását siettetik“. *Rátkay* László különösen a *Gott er halte*-val foglalkozott és beszédében felhívta a magyar ifjúságot, hogy ezt a dalt, ha hallja, füttyülje ki. Majd *Thaly* Kálmán, *Pichler* Győző és *Rákosi* Viktor beszéltek. *Fejérváry* miniszter válaszolt a beszédekre és óva intette a magyar ifjúságot, hogy *Rátkay*nak az *immunitás örve* alatt elmondott szavait kövesse.

Az ellenzék követelte, hogy az elnök utasítsa rendre *Fejérváry*t, az elnök azonban kijelentette, hogy nem lát sértést a honvédelmi miniszter szavaiban.

Ezután a többi tételt vita nélkül elfogadták, mire megkezdték a pénzügyi vita tárgyalását.

Ma azonban mindezekről már nem is beszéltek. Senkise beszélt, mert hogy már a pénzügyi budgetet tárgyalták s még a szélbaliak is elfelejtették, hogy tegnap még *Fejérváry* vé-rére szomjaztak.

Es felvonultak a pénzügyi kapacitások: *Kossuth* Ferenc és *Buzáth* Ferenc. De egyik sem tett kárt *Lukács* miniszterben, aki a szemüvege alatt mosolyogva hallgatta a gyenge kritikákat.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László miniszter.

A pénzügyi költségvetés.

Kossuth Ferenc a függetlenségi párt részéről nem helyeselheti azt a nagy bizalmat, a melylyel a korona a pénzügyminiszter iránt viseltetik, mert az ilyen bizalom sohasem válik hasznára az országnak. Hibáztatja, hogy rejtett felesle-ek vannak a költségvetésben. Ez csak úgy történhetik, ha vannak a költségvetésben olyan tételek, melyek nem felelnek meg az igazságnak. A hibás rendszer az oka annak, hogy míg az ország egyre szegényedik, a büdzset folyton emelkedik. Helyes kormányzati rendszer mellett kell, hogy a költségvetés az ország gazdasági képét hűen visszatükrözze. A mai rendszer arra törekszik, hogy az adózó egyedek tönkretétessenek. Pénzügyi viszonyaink helytelenségére mutat rá és felhívja, hogy Ausztria örökös vexációjának vagyunk kitéve pénzügyi téren és ennek lehet tulajdonítani azt, hogy a magyar járadék olcsóbb, mint az osztrák járadék. Ausztria velünk szemben nem tartja meg a reciprocitást: például a szeszadó nincs oly magasra emelve, amekkorát a reciprocitás megkívánja. A pénzügyi tárca legfőbb részére, az adóigyre tér át. A miniszter ex-ponéjában értesítette a törvényhozást, hogy kénytelen az adóreformot elodáztatni, mert amint a munka folyik, azt veszi észre, hogy mindig több adónemre kell a reformot kiterjeszteni. Ez pedig azt bizonyítja, hogy mindig több adóról fedezik fel, hogy rossz és mindig több adóreformálása válik szükségessé. Nem kívánja, hogy az összes adókat egyszerre reformálják, mindenekelőtt a földadó és másodosztályú kereseti adó reformálását sürgeti. A földadó elviselhetetlen; a negyedtelkes gazdának a terhes földadó miatt 10 forint évi jövedelme van. Ugyazintén a má-

sodosztályú kereseti adó is nagyon terhes, azért a földadó és házadó reformálása és a másodosztályú kereseti adó eltörlése céljából határozati javaslatot nyújt be.

A függetlenségi pártnak az a törekvése, hogy a legszegényebb osztályok sorsán segítsen; azért pártja nevében határozati javaslatot nyújt be arra vonatkozólag, hogy a miniszter a *létfenntartási minimumot* állapítsa meg és ezt tegye adómentessé. Arra is vigyázni kell, hogy Magyarország földje idegen birtokosok kezébe ne kerüljön. Azért erre vonatkozólag is határozati javaslatot nyújt be, hogy egy speciális adót rójanak az idegen állampolgárok kezében levő birtokokra. A só árának egységesítése tárgyában is határozati javaslatot nyújt be. Sürgeti, hogy a törpe és kisbirtokosokat sújta magas kamatlábbal kötött kölcsönök az állam váltsa be és konvertálja. A fogyasztási adó leszállítását sürgeti. A költségvetést nem fogadja el. (Élénk helyeslés és tetszés a szélbalon.)

Bay Lajos sajnálattal tapasztalta, hogy a Házban a bányászat kérdése szóba sem jön, pedig nagyon fontos érdeke a nemzetnek a bányászat felkarolása. Szükségesnek tartja a bányászat és a kohászat fejlesztését, az életképes bányákat segíyezni kell, amelyek nem életképesek, azokat a kormánynak kellene átvennie. Rámutat bányászatunk hanyatlásának okaira és arra, hogy mikép lehet e helyzetet javítani. A bányászat hanyatlásának okai az ezüstérték leszállása, a magán bányatársulatok tekeszegénysége, a hitelképtelenség és szokszor a szakértelemnek hiánya. Ezeket a bajokon segíteni kell. A magánbányatársulatok tekeszegénységén kell szubvenció adásával kellene segíteni. *Wekerle* Sándor kormányzata alatt szubvencióval eléggé segíyezte, de ezen segíyezés az utóbbi időben csökkent, pedig ma kétszeresen is szükség van arra, hogy magán bányatársulataink üzemeiket fenntartsák. Sajnálja, hogy a miniszternek igen kis összeg áll rendelkezésére a magánbányászat segíyezésére. A bányajog reformját sürgeti, mert a bányajog mai helyzetében a mai modern judikatúra minden alapelvét nélkülözi. Az adóreformnak a bányászatra vonatkozó részét is figyelmébe ajánlja a miniszternek. A magánbányászat támogatása hasonló a kisipar támogatásához, ezért kéri a minisztert, hogy továbbra is fordítson gondot a magánbányászat segíyezésére. A költségvetést elfogadja. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Buzáth Ferenc az adóreform keresztülvitelét sürgeti, és feltünteteti azon szempontokat, melyeket az adóreform végrehajtásánál szem előtt kell tartani. Ily szempont mindenekelőtt a szociális szempont, melynél fontos szerepe a ját-
gáévvá tette a létminimum kérdését és erre vonatkozólag 300 frtot állapított meg az első osztályú kereseti adótól való mentesítéssel, és a II-od osztályú kereseti adótól való mentesítés-

A baba.

(Franciából.)

Fordította: *Pálma*.

A vendégek már mind eltávoztak a kastélyból, *Alice* férjével, *Jaque* de *Merope* kapitánnyal maradt.

Esküvőjük egész csendben folyt le; a lakoma a *chastaigneray* kastélyban folyt le, a menyasszony szülei azt rendezték be az ifjú párnak.

Alice szobájába vonult, hol gyermekkorát és fiatal leányéveit töltötte. Mialatt öreg komornája elvitte gazdagon csipkével díszített fehér atlasz ruháját, a kis menyasszony borzongva bujt díszes pongyolájába.

A kandallóban vidám tűz pattogott, ő a hintaszékbe ülve és csodálkozva nézett körül a szobában; mosolygott a saját felcícomázott kép-másán, melyet a falon függő velencei tükör visszavetett.

— *Alice* de la *Chastaigneray* nincs többé, gondolá! ime *Merope* vicomtesse.

Mialatt a tűzhöz közelített volna, hattyuprémés papucsba bujtatta meztelen lábcskáit. Gondolatban még egyszer átélt a nap eseményeit.

Mély meghatottságtól remegő hangon mondta ki a *Szent-Klotild*-templom oltára előtt a boldogító „igen-t; utána véget nem érő hosz-

szu ebéd következett, mely alatt ő volt a fő személy.

Azután az a sok felköszöntő. Vége a nagy napnak, mely oly fontos korszakot alkot egy nő életében.

Szinte jól esett neki, hogy néhány percig egyedül lehetett gondolataival.

A szoba ugyanaz volt, amelyben gyermekéveit töltötte s mégis alig lehetett reá ismerni. A falakat értékes selyem kárpit fűdi; a fehér függönyös kis menyegzőes ág helyét nehéz mahagoni oszlopok s nyoszolya foglalta el. Mind eltűnt az aszontalan, de kedves csecsebecz értékes dísz tárgyak pompája.

Azótt az álló melletti fali szekrényt kinyitotta, majd hogy fel nem sikoltott örömben!

Többi játékaik mind eltűntek, hanem ott feküdt *Lili*, az ő kedvenc hajúja, a lefolyt hónapok zajában persze teljesen elhanyagolta. A baba mégis minden szemrehányás nélkül nézett reá kék porcellán szemével!

Kimondhatlan örömmel ölelte magához, aztán a lámpa felé tartotta; így gyönyörködött „leányában“. Mert meg kell vallani, hogy *Alice* 17 éve dacára igen gyermekes teremtés volt. Ugy látszik, hogy máig sem vált meg teljesen kedvenc babájától, kinek testvér hiányában minden örömet-buját fülébe sugta.

Az utolsó időben kevesebbet törődött vele, de most jól esett a szívének, hogy régi helyén találhatta. Valóságos anyai szeretettel öltöztette mindig; hűséges gondnal fektette esténkint rózsaszín selyemfüggönyös bölcsőjébe. Igaz, hogy ez rég volt; majdnem két esztendeje; azóta csak esténkint, lopva merete kivenni rejtékhelyéből, mert attól félt, hogy kinevetik gyermekiségéért.

Valamikor sokat perelt *Lilivel*; engedetlensége, vagy nyalánsága miatt. A baba pedig mindig türelmesen és jó képpel fogadta a nagy dorgatóriumot. Végre egy este pirulva beszélt el neki, milyen mély benyomást tett reá a szép *Jaque* lovaskapitány egyenruhájával. Lóháton volt egy udva-i vadászat alkalmával.

Először is *Lili*t, a hű barátnőt avatta be a nagy titokba, ez pedig — amint előre lehetett látni — híven megőrizte féltett titkát.

Ő képviselte a boldog, a gondtalan múltat, tele vidámsággal és szeretettel; mindedig nem ösmert gondot vagy bánatot.

Szüleinek szemefénye volt; a nevelőnője: *Miss Jackson* megnyult arcával és pápaszemével hasztalan akart szigort szinlelni. Lekenye-rezte a gyermek bájos mosolya.

Mint gyermekkorában oly gyakorta tette, *Alice* most is karjára fektette babáját; elmé-

sel az esetben, ha más adó címen sem fizet 5 frtnál többet. A létminimumot a földadóra, községi pótdóra, házadóra is ki kell terjeszteni. Csatlakozik Kossuth Ferenc határozati javaslatához. A földadó leszállítását sürgeti. Az illetékekről szóló törvényt meg kellene változtatni, mert ez mai állapotában nem tartható fenn. A költségvetésben van egy tétel, mely azok jutalmazására van szánva, akik spicli módra felfedeztek egy esetet, amely az államkincstár megkárosítását eredményezte volna. Ez a tétel erkölcstelen, azért azt el kell törölni.

A borfogyasztási adó igen magas, ugyanyira, hogy borgezdaságunk kríziséhez nagyban hozzájárul ez is. A szesz-törvény is helytelen, azért annak megvalósítását kéri. A borfogyasztási adót le kell szállítani. Azt mondják, hogy van rendszerváltozás. Igen, van, de abban, hogy a végrehajtás az utóbbi időben sokkal szigorubbantartatik végre, mint bármikor. A fedezetlen határidőzűletet adónak kellene alávetni. A só előbb az államkincstár monopoliúmat képezte, és most a miniszter átadta azt egy részvénytársaságnak.

Lukács László: Nem igaz!

Buzáth Ferenc: A feihozottak alapján a költségvetést nem fogadja el.

Elnök a vitát bezárja.

A pénzügyminiszter.

Lukács László pénzügyminiszter az ellene alkalmazott bírálatokban nem igen látja alkalmazva a bírálat lényeges kellékét, az igazságot. Kossuth Ferenc szavaira reflektálva kijelenti, hogy a külföldi példa is azt mutatja, hogy feleslegekkel kell dolgoznia az államnak. Feleslegek nélkül az út könnyen a deficit felé vezetne. Azonban a mai rossz gazdasági viszonyok között ezek hatása alatt, sajnos, könnyen bekövetkezhetik a szomorú állapot, hogy felesleg nélkül kell kormányoznunk, a függetlenségi párt nagy szomorúságára, mert akkor egy támadási eszközzel kevesebbjük lesz. Kossuth Ferenc azt állította, hogy szó a magyar iparfejlesztés ellensége, ezt azzal motiválta, mert ő nem híve az önálló vámterületnek. Ebből azonban csak az következik, hogy félti a magyar mezőgazdaság pusztulását oly intézkedésektől, melyeket a függetlenségi párt céloz. A reciprocitás csak a fogyasztási adó terén van, meg Ausztriával, ez azonban nem áll az egyenes adóra vonatkozólag, melyet tetszés szerint módosíthatunk. A szeszadó nálunk is oly magas, mint Ausztriában. A másodosztályú kereseti adó igazságtalan. Ezt ő már két évvel ezelőtt bevallotta és már akkor kilátásba helyezte a kérdés rendezését bizonyos létminimum biztosításával. Kossuth Ferenc azon szavaira, melyekbe a törpebírtokosok adósságainak konvertálását sürgeti, kijelenti, hogy a kérdéssel foglalkozik, és rövid idő alatt törvényjavaslattal fog a Ház elé lépni. Azonban nem tartja lehetségesnek azt, hogy az állam a magánok dol-

gaiba avatkozzék, azért úgy véli a kérdést megoldhatónak, ha kipróbált alapra helyezkedik, és ha a rendelkezésére álló eszközöket használja fel a kérdés megoldására. Ami a fogyasztási adók nagyságát illeti, elismeri, hogy azok magasak és a szegény embert jobban sújtják, de ez utóbbi természetes, de rossz következménye mindenféle fogyasztási adónak, mert ha valaki sört akar inni, nem kérheti tőle az ember a szegénységi bizonyítványt. Különbösen kijelenti, hogy az ő minisztersége alatt a fogyasztási adó semmivel sem emelkedett. Bay Lajos szavaira reflektálva nem ért egyet Bay szavaival, mert a bányászat az ő minisztersége óta örvendetes fellendülést mutat. Melleglen üdvözli Bayt, hogy érneklődik a nemzetgazdaság ezen fontos ága iránt. Buzáth Ferenc szavaira reflektál. Kijelenti, hogy ő is helyesli Buzáth álláspontját, hogy a szeszgyárok visszaéléseit büntetni kell, de kéri akkor annak elismerését, hogy büntetni kell a bélyegilleték használatával való visszaéléseket is.

Nessi Pál: Ez a tulságos bélyegkövetelés is erkölcstelen dolog.

Lukács László pénzügyminiszter: Erkölcstelen dolog az, ha valaki az államot csalja meg. A szeszadó sokkal nagyobb mértékben növekedett mint a boradó.

Lukács László pénzügyminiszter végül kijelentette, hogy a szegény népre mindig tekintettel van, a mit az adóelengedésekkel bizonyíthat. A középítkezéseket illető felszólalásra nézve minden gyanúsítást a leghatározottabban visszautasít.

Buzáth János személyes kérdésben szól és kijelenti, hogy senkit sem akart gyanúsítani.

Ezután a költségvetést általánosságban elfogadták.

Szünet után a részletes tárgyalásnál Papp József és Nessi Pál beszéltek. A vitát holnap folytatják.

Szell Kálmán javaslatára a Ház kimondta, hogy a vasuti jelentéseket is holnap kezdik tárgyalni.

Végül kisorsolták Vásárhelyi László ügyében az összeférhetlenségi zsűrit, amelynek üléséről lapunk máshelyén közlünk tudósítást.

Szeszraktárosok kongresszusa.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

Magyarország szesz és pálinkakereskedelmének javarésze ez ideig a szeszszabadraktár-vállalkozók kezében nyugodott. Ezek hivatása volt, hogy a szükséges közvetítést teljesítsék a mezőgazdasági szeszgyáros és a fogyasztó között és főleg a vidék nagyobb városaiban készletgyűjtési képességükkel a forgalom nyugodt és a fogyasztás szükségleteinek megfelelő lebonyolítását lehetővé tették.

Foglalkozásuk természete hozta magával azt, hogy üzleti körükbe belevonták a szeszkereskedelmen felül a közönséges pálinkának elárúsítását is, mely tevékenységet évek hosszú sora óta akadálytalanul űzték.

A szabadraktárosok üzleti működését most veszedelem fenyegeti. — Egy a mostanában kibocsátott miniszteri rendelet eltiltja a szabadraktárosokat attól, hogy a szabadraktár tulajdonosok szeszt és közönséges pálinkát szesznyagykereskedésükből árusítsanak és ezzel őket azon alternatíva elé állítják, hogy vagy lemondjanak szabadraktári jogosítványukról, vagy eddig űzött virágzó pálinkakereskedelmüket abban hagyják.

Ezen sérelem ügyében a szeszszabadraktár tulajdonosok holnap, május 3-án Budapesten, az Erzsébetvárosi takárpénztár helyiségében kongresszust tartanak. A kongresszusra Aradról a Weisz Mór és fia cég részéről Weisz Márk és a Goldschmidt Mihály cég részéről Goldschmidt Mihály utaztak föl.

Az értekezletre a szesz-szabadraktár tulajdonosok országos egyesülete a következő meghívást bocsátotta ki:

T. cím már bizonyára értesült arról, hogy a nagy-néptőségű pénzügyminiszterium 106.751—1901. szám alatt rendeltet intézett az ország összes pénzügyigazgatóságaihoz, melyben arra utasítja őket, hogy olyan külön szesznyagykereskedési engedéllyel bíró szabadraktári vállalkozónak, kiknek szesznyagykereskedési engedélyük még nincs, csupán a különleges pálinkaneműek eladására korlátozva, nagykereskedési engedélyt a szeszszabadraktárból forgalomba nem hozható különleges pálinkaneműekre korlátozzák.

Ezen rendelet a szeszszabadraktár tulajdonosokra felette sérelmes és azokat létérdekükben támadja meg, miután ezzel a szesznek kisebb, de 25 liternél mégis nagyobb mennyiségben való kiszállításal járó nehézségek és idővesztesség folytán felette megnehezíti, a közönséges pálinkával való kereskedelmet pedig teljesen lehetetlenné teszi.

A szabadraktár tulajdonosoktól, a szeszkereskedelemnek tulajdonképpen leghivatottabb közegeitől vonja meg e rendelet azon jogot, melylyel minden egyéb szesznyagykereskedő sőt minden korlátlan kiméréssel bíró egyén szabadon rendelkezik.

Ezen, valamint egyéb sérelmek megbeszélésére, ugyszintén a pénzügyminiszter ur Ö-nagyméltóságához intézendő előterjesztésnek és a követendő eljárás megbeszélése céljából több tagtárs kívánságának megfelelően értekezlet megtartását határoztuk el.

A kongresszus tagjai valószínűleg küldöttségben is tisztelegni fognak Lukács László pénzügyminiszternél, hogy sérelmeik orvoslását kérjék.

Az aradi püspökválasztás napja

(A szentszék ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

Most már csaknem eldöntött tény, hogy egy hétemulva megtartják a Goldis József elhalálásával megüresedett aradi román püspökségre a választást. Amint jeleztük, erre nézve még egy alternatíva volt, amely szerint bevárták volna a hat heti gyász elteltét s ekkor újra összehívták volna a zsinatot. Ehelyett azonban az az álláspont győzött, hogy május 11-én, a mikor ugyanis együtt van a zsinat, a rendes teendők befejeztével tartásuk meg a választást is.

Az aradi görög keleti román egyházmegye szentszéke e tárgyban csütörtök délelőtt, Papp J. János protoszcincellus elnöklésével ülést tartott. Papp J. János az ülést megnyitva, előterjesztette a nagyváradi szentszék határozatát, a mely május 11-ére kívánja kitűzteni a püspökválasztást. Ezzel szemben a maga részéről azt vélné helyesnek, ha bevárnák a Goldis püspök kegyeletéért viselt hat hetes gyász elteltét s ezután, május 29-én tartanák meg a választást.

A szentszék többsége a nagyváradi konzisztórium, álláspontján volt, a mire határozatba ment, hogy a püspökválasztás május 11-én, vasárnapra egy hétre tartassék meg.

Miután a választás határidejének kitűzése dolgában jögerősen az érsek határoz, az ülés után azonnal táviratoztak Metianu János nagy-szebeni metropolitához, kérve az említett határozathoz való hozzájárulását, hogy ezáltal a püspökválasztás nyolc nap előtt meghirdethető legyen.

A püspökválasztást a szabályok értelmében vagy maga a metropolita végzi, vagy mandatáriust nevez ki. Valószínű, hogy a választás elnöke Puscariu Ilarion dr. nagy-szebeni arki-mandrita lesz.

Az aradi egyházmegye rendes évi zsinata vasárnap, május 4-én kezdődik meg. A zsinat előkészítésére a gazdasági, egyházi és az iskolai bizottság már ma megkezdte tanácskozásait. A zsinatot ünnepi nagymise nyitja meg az aradi román székesegyházban. Maga a zsinat a

lázva ringatta, altatgatta, halk bölcsődalát dalolva hozzá.

Szive azonban elszorult a vegyes érzések torlódása alatt; könyei lassacskán Lili porcellán arcocskájára peregtek.

E percben nyílt az ajtó: Jaque jóságos, daliás alakja lépett be rajta.

Már késő volt a baba elrejtése; Alice zavarában a hintaszékre dugta háta mögé és könyes szemmel s zavartan tekintett fel a férjére.

Két szerelő kar ölelte gyöngéden magához, szerelmes hangon sugva sok édes, édes dolgot fülébe.

— Bocsáss meg barátom, utoljára vettem kezembe a babát, többé hozzá sem nyulok, már most is elérzékenyített!

— Mindent megértettem, drága kis feleségem, de minék kalandoznak a multban, amikor a jövő oly boldognak, reményben dúsak ígérkezik! Ne sírass semmit, még a babábat sem, mert rövid idő múlva, ha akarod, lesz szebb is; majd azaz eleven kis jószág, akivel mindketten eljátszogatunk, akit mindketten szeretni fogunk!

S a két boldog ifju sze-relemittasan borult egymás karjába; feldőltek a multat, a jelen boldog pillanatainak közepet te.

legutóbb tartott három választás igazolásaival kezdődik, s ezután fognak az évi jelentések tárgyalásához és a folyó ügyekhez. A zsinatnak nevezetesebb tárgya alig van, és valószínű, hogy az szenvedélyesebb viták nélkül fog lefolyni; el akarják kerülni, hogy a választás előkészületei által amugyis fölizgatott hangulat még jobban fölhevessék. A zsinat tanácskozásait, mint rendesen, az aradi román papnevelő nagytermében tartják meg.

A rendes zsinat előreláthatóan a hét végig el fog tartani, úgy, hogy közvetlenül ennek befejezte után esik a püspökválasztás.

TÁVIRATOK.

Szécsényi miniszter a királynál.

Bécs, május 2. A király csütörtökön délelőtt *Széchenyi* Gyula gróf ő Felsége személye körüli minisztert hosszabb magánkihallgatáson fogadta. *Széchenyi* Gyula gróf e hó 3-án vagy 4-én érkezik hosszabb tartózkodásra Bpestre.

A bur háboru.

London, május 2. A Vereingingbe összehívott általános bur-gyűlés május 15-én, nem pedig május 25-én lesz. A Reuter-ügynökség értesülése szerint ez a gyűlés a bur vezérek összejövetele lesz. Ha majd megállapodtak a feltételekre nézve, amelyeket elfogadni hajlandók, Pretóriába mennek az angol főhadiszállásra, hogy véglegesen megállapodjanak *Kitchenerrel*.

A megnyitó előadás.

(Ünnep a színházban.)

Arad, május 2.

Mindenekelőtt a közönség hangulatával kellene kezdenem a beszámolót arról a fényes sikerről, melyet az első előadás elért.

Az első előadáson, melyet Arad legelőkelőbb közönsége nézett végig, nem volt tényleg, mely nyugodtan és mozdulatlan maradt volna. Olyan intenzív volt a tetszés nyilvánítás, mely a legteltesebb megelégedettséget fejezi ki. Nem a karzati publikum könnyű és sokszor indokolatlan tapsa volt, mely az előadás igazi sikerét megteremtette, hanem a földszinté és a páholyok előkelő, finnyás izlésű közönsége. Ennyit a sikerről.

Hogy a külsőségekről teljes legyen a kép, be kell számolni arról a külső csinról is, mely a belépőt úgy a foyerban, mint a nézőtérben fogadta. Az előcsarnokot délszaki növények teszik barátságossá, míg a színházban az új előfüggöny vonja magára a figyelmet. Kétfelé, oldalt nyíló izléses függöny ez, mely azonban technikailag nem vált be s ezért már a második előadáson a régi került vissza, új köntösben. *Végh* István, a színházi festő nagyon ügyesen festette át a régi függönyt, mely mindaddig ott marad, míg a másik modernebb függöny végleges korrekurát nem nyer.

Egy másik, régóta óhajtott változás az, hogy az emeleti cukrászda most végre ismét hivatásának szolgál.

A külső kép betetőzéseül megemlíthetem, hogy az első előadáson meglehetősen sok fővárosi vendég vett részt. Ott volt s végig nézte az előadást *Festetics* Andor gróf, a vidéki színiélet országos felügyelője, *Bartók* Lajos, *Prém* József, *Váradi* Antal dr., *Murai* Károly, *Géczy* István és még többen. A második előadást végig nézte *Porzolt* Kálmán, a Népszínház igazgatója, és *Dóczy* József, aki a *Falusi tréfa* zenéjét szerezte.

Ha már most az előadás kritikai mérlegelésére kerülne a sor konstatálni kell, hogy az aradi színház végre művészi törekvéseknek,

tisztultabb felfogásnak és, amit szintén régóta vártunk, válogatott művészgárdának nyitott kaput.

Zilahit az első előadás programjának összeállításánál valószínűleg az a törekvés vezette, hogy már az első estén személyzetét teljes egészében bemutatthassa a közönségnek. Ott volt a színpadon csaknem minden szereplője a társulatnak. A közönség megismerte mindegyiket, bár ez az ismerkedés, be kell vallani, a szereplők hátrányára volt. Alkalmi darabokban, rövidke kis szerepben kellett új közönségük elé lépniök s főleg olyan szerepekben, melyekben bizonytalanul mozogtak. A bemutatkozás tehát egyoldalú volt, bár a közönség ezt szívesen vette.

Az estét *Zichy* Géza gróf nyitányával kezdtek, melyben a szerző nagy talentuma, különösen a hangszerelésben, méltóképpen nyilatkozik meg. Hangulatos zenekép ez, melynek különösen a fináléja nagyon hatásos. Hogy ez a nyitány nagy sikert ért el, az főleg *Orbán* Árpád karmester kiváló zenei tudásának tulajdonítható.

Zilahiné Singhoffer Vilma Tanhäuser Erzsébet-áriáját énekelte el ezután. Zilahiné elegáns, szép megjelenés. Organuma, a mennyire most megismertük, tömör, sötét színezetű szopránhang, mely különösen alkalmas drámai kifejezésekre. Valódi operahang, mely méltó tért nyer majd ősszel, a mikor bemutatja Wagner *Lohengrinjét*, melyben Zilahiné Elzát énekli. Ez lesz *Lohengrin* első vidéki előadása.

Herczeg Ferenc színpadi jelenetéről már utolsó számunkban referáltunk. Az első előadáson, mint azt előre jeleztük, zajos sikere volt *Haller* Irmának, az eleven szubretnek. Diszkrét játéka van, amit nagyon meg kell becsülni. Éneke pedig pompás. Kíváncsian várjuk *Nebántsvirág*-bani Denisét, melyben — mint mondják — *Haller* Irma jobb, mint *Küry* és *Pálmay*. *Répas*-y Jusztí eleven temperamentummal és szép, kellemesen csengő hanggal énekel és játszott. Kitűnő partnere lesz *Haller* Irmának. *Parlagi* Kornélia szép mezzoszoprán hangjával érdekes meglepetés. Sokat javult azóta, hogy itt Aradon legutoljára játszott.

Gazdy Arankában intelligens, meleg, bensőségteljes hangon beszélő drámai szendét ismertünk meg. Aki még sok szépet fog nyújtani, az *Ternyei* Lajos, a lírai szerelmes. Elegáns megjelenés, behizelgő, kellemes organummal. Játéka disztigvált és előkelő fokon áll. Az aradi színpadon rég nem mozgott ilyen tehetség s nálunk bizonyára nagy sikereket fog elérni. *Mariházy* Miklós elegáns, tetszetős színpadi megjelenés. *Váradi* Antal dr. prólogját mondotta el ezután *P. Lukács* Juliska, a drámai hősnő.

Bartók Lajos „*Mohács után*“ című egyfelvonásos történelmi színműve következett most. Ebben is kivált *Ternyei*, utána *Csiky* László, akinek rendezői talentumát dicsérik az előképek, és *Gózon* Béla tüntek fel. *Lukács* Juliska magvas játékaival és *Borostyán* Sári tették értékesé az előadást.

Géczy István „*Falusi tréfa*“ című egyfelvonásos népszínművében megismertünk két olyan erőt, kik a népszínművet ismét felfogják támasztani.

Békéssy Gyula és *Karácsonyi* Mariska ez a két művész, *Békéssy* talán avval lehetne legrovidebben jellemezni, hogy neki volt a legáltalánosabb sikere. Zilahit megtiltotta, hogy az első előadáson ismétljenek. De *Békéssy* gyönyörű éneke annyira elragadtatta a közönséget, hogy a karmester kénytelen az igazgatói tilalom ellenére ismételtetni *Békéssy* énekét, mert különben az előadás fennakadást szenvedett volna.

Karácsonyi Mariskával mintha derült nap-sugár röppezt volna a színpadra. Kedves, aranyos kedélyű színésznő, aki amellet, hogy pompásan énekel, ennivalóan játszik. Bennök nagy támaszt nyert a népszínmű s reméljük, hogy többször jutnak szóhoz, mint eddig.

A darabok kiállítása meglepő. Meglátszik, hogy *Végh* István ecsetje működött a díszleteken, melyek üde, friss levegőt visznek a színpadra.

Osszevetve végül mindent, amit a megnyitón láttunk és halottunk: úgy találjuk, hogy az aradi színház sorsa a legjobb kezekbe van letéve.

Vásárhelyi László

összeférhetlenségi esete.

(A képviselőház összeférhetlenségi szűrijének döntése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 2.

Vásárhelyi László, a pécskai kerület országgyűlési képviselője összeférhetlenséget jelentett be a maga részéről, ama viszony folytán melyben az *Aradvármegyei Gazdasági Egyesület* fogyasztási és értékesítő szövetkezete a katonai kincstárral van.

A elkésetten bejelentett összeférhetlenségi esetet ma tárgyalta a *Tallán* Béla képviselőházi alelnök által kisorsolt összeférhetlenségi-eszűri. A bizottság tagjai voltak: báró *Podmaniczky* Frigyes, *Bauer* Antal, *Ralár* Endre, gróf *Andróssy* Gyula, *Horánszky* Lajos, *Osztrólszky* Miklós, *Jékey* Zsigmond, *Farkas* Balázs, *Kubik* Béla, *Trauschenfels* Emil, *Kállay* Lipót és *Mihályi* Péter. Pótlagok voltak: *Leidenfrost* László, *Barcsay* Kálmán és *Semsey* László.

A bizottság korelnökevé báró *Podmaniczky* Frigyest, korjegyzővé pedig *Horánszky* Lajost választotta, ki felolvasta a képviselőház jegyzőkönyvének idevonatkozó panaszát. Azután a bizottság szavazott az elnöki és jegyzői tisztségek betöltésére. Elnökké megválasztották *Andrássy* Gyula grótot 7 szavazattal báró *Podmaniczky* Frigyes 5 szavazata ellenében, jegyzővé pedig *Bálint* Endrét *Horánszky* Lajosnak 3, és gróf *Andrássy* Gyulának 1 szavazata ellenében.

A bizottság jegyzője felolvasta *Heintz* Hugó előadó jelentését, mely konstatálja, hogy *Vásárhelyi* László az Aradmegyei Gazdasági Egyesület elnöke, ki e minőségben nem részesül semmiféle javadalmazásban; az egyesületnek csak egy szerződése van az állammal, melynek értelmében huzsonhárom és fel waggon zabot köteles szállítani a katonai kincstárnak. Az egyesület célja az, hogy olcsó anyagot szolgáltatson a gazdáknak s hogy termények eladását közvetítse. Az állammal más szerződési viszonyban nincs. Végül felolvasták a zabszerződés eredetijét.

Kállay Lipót kérdésére az előadó kijelenti, hogy az egyesület állami támogatásban nem részesül.

Vásárhelyi László szólalt fel ezután. Beismerte, hogy mulasztást követett el összeférhetlenségének utólagos bejelentésével, megtette ezt azonban, mihielyt értesült arról, hogy az összeférhetlenség csakugyan fennforog. Kijelenti azonban, hogy az állammal való szerződési viszony április 28-án megszűnt, az egyesületnek pedig más szerződési viszonya az állammal nem volt.

Semsey László arra kér felvilágosítást, hogy a szállított áru kész-áru-e, mire *Heintz* Hugó előadó kijelenti, hogy kész-áru-ról van szó.

Kubik Béla a szák-kölcsönökről intézett kérdést az előadóhoz.

Végül *Osztrólczy* a szállítás befejezésére és a szerződés megszűnésére vonatkozó okmányok felolvasását kérte, aminek megtörténte után kezdetét vette a szavazás. A bizottság nyolc szóval kettő ellen kimondta, hogy *inkompatibilitás a Vásárhelyi László esetében nem forog fenn*, a rosszhiszeműség kérdése pedig szavazás tárgya nem lehet.

SPORT.

+ Az aradhegyvidéki turista egyesület áldozó csütörtökön, e hó 8-án Vingára rendez kirándulást, mely a vingai körök élénk érdeklődéséből következtetve, igen szép sikerű lesz. A kirándulás vezetője, *Záray Odón*, személyesen volt Vingán s az ottani rendezéssel megállapították a kirándulás programját: Indulás délelőtt 11 óra 56 perc vasuton; megérkezés Vingára délután 1 órakor; az esteli vonattal vissza. 1 korona. Este 7 órakor a kaszinóban vacsora á la carte. Az egyesület vendégeket is szívesen lát és bizonyára sokan csatlakoznak a turistákhoz, hogy a bolgárok városának specialitásait láthassák. Bemutatja a rendezőség Vingá nevezetességeit, a bolgár családot a háztartásban, a népmulatságot, a nemzeti öltözetet és házi ipart, mely rész különösen a nőknek fog nagy élvezetet nyújtani. A kiránduló társaságot *Blaschka Ernő* amatőr le fogja fényképezni. A kiránduláson való részvételre jelentkezéseket elfogadnak 6-án, kedden déli 12 óráig: *Tedeschi Viktor, Auszterweil László dr., Blaschka Ernő, Kirle Antal, Maurer Károly, Nagy Sándor (máv.), Palotay Antal, Péterffy Antal, Sztojka József, Szilágyi György, és ifj. Klein Mór* könyvkereskedése.

Végzetes pisztolypárbaj.

(Letartóztatott párbajozó.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

Megrendítő pisztolypárbaj történt csütörtök délután 1 órakor Nagyváradon. *Pallay Lajos* ügyvéd, az ottani társadalom egyik előkelő alakja vívott párbajt *Weiszlovits Gyulával* és most életveszélyes sebbel fekszik lakásán, az egész város lázas izgalma, igaz részvéte közepette.

A párbaj előzménye, melyet legutóbbi számunkban megírtuk, a következő: *Weiszlovits Gyula* volt körösszegi bérlő évek óta pörben áll édes apjával, *Weiszlovits Adolf* temetkezési intézet tulajdonossal vagyoni jogi kérdések miatt. Ebben a pörben legutóbb az történt, hogy *Weiszlovits Adolf* lefoglaltatott egy csomó jószágot 4330 korona értékben. Mikor az állatokat szoros zár alá akarták venni, nem találtak Siteren csak néhány darabot. Erre *Pallay Lajos* ügyfele képviselőben bűnvádi feljelentést tett, mire elrendelték a tünügyi zárlatot, ami meg is történt Debrecenben. Erre a nagyváradai vidéki járásbírósnál *Percel Adolf* bíró előtt hétfőn tárgyalás volt, amelynek lefolyása után megtörtént az ismert utcai jelenet, a mikor *Weiszlovits Gyula* e szavakkal támadt *Pallayra*:

— On családom ügyében oly perfid eljárást tanusított, hogy azt honorálnom kell.

Erre inzultálta az ügyvédet, aki még aznap provokáltatta *Rádl Odón* és *Thury Kálmán* dr. megbízottai által a sértőjét.

Segédei párbajbíróskodást kértek, azon az alapon, hogy *Pallayt* a sérelem ügyvédi minőségben érte. Ebbe *Weiszlovits Gyula* segédei *Karácsonyi Aladár* és *Gajzágó István* nem egyeztek bele, hanem felajánlották mindennemű elégtételt. *Pallay* erre új megbízottakat nevezett meg. *Szunyogh Loránd* és *Balásházy Iván* személyében.

A párbaj lefolyása.

Pallay Lajos segédei a folytatólagos becsületügyi tárgyalások során becsületbíróskodást

kértek *Weiszlovits Gyula* ellen, mire ennek segédei visszaadták felüknek a megbízatást. *Weiszlovits Gyula* erre táviratilag szolította fel két barátját: *Makay Izor* nyug. honvédhuzár századost *Jászberényben* és *Kánics Géza* budapesti magántisztviselőt, akik elvállalva a megbízatást, csütörtök hajnalban érkeztek meg Nagyváradra. A segédek délelőtt fél 10 órakor találkoztak. A tárgyalás kezdetén *Pallay* segédei ragaszkodtak álláspontjukhoz a becsületbíróskodás összehívása tekintetében, minthogy *Weiszlovits Gyulát* illetőleg súlyosan diffamáló dolgok jutottak tudomásukra. *Weiszlovits* segédei a proziciót mereven visszautasítva, ismételten felajánlották a lovagias elégtétel minden módját. *Pallay Lajos* szekundásai hosszas eszmecsere után a tárgyalás felfüggesztését kérték, hogy felükkel értekezessenek. Nemsokára visszatértek és pedig újabb megállapodással. Kijelentették, hogy kívánságuktól elállnak s a felajánlott elégtételt elfogadják. *Pallay* ugyanis már az első nap úgy nyilatkozott, hogy *mindenáron verekedni akar*. Segédei ehhez képest elé is terjesztették feltételeiket, melyeket így szabta meg:

Pisztolypárbaj 25 lépés távolságról 5—5 lépés avance-szal, legyes pisztolyokkal. Célzás ideje 10 másodperc. Viadal helye a *Ferenc-József* lovassági kaszárnya, ideje május 1-én déli 1 órakor.

Minthogy a súlyos feltételeket *Weiszlovits Gyula* segédei elfogadták, a párbaj délután 1 órakor meg is történt. A párbaj szereplői a kaszárnya földött lovaglőiskolájába vonultak, hol a feleknek nyomban átnyújtották a pisztolyokat, s felállították őket. A viadalt *Szunyogh Loránd* vezette, aki előbb megtette a szokásos kísérletet a békítésre — természetesen eredménytelenül. *Szunyogh Loránd* erre számlálni kezdte a másodperceket. A hetedik másodpercben *Pallay Lajos* három és fél lépést előre haladva lőtt, de nem talált, ugyane minutumban lépett előre *Weiszlovits Gyula* és amint pisztolya eldőrdült, *ellenfele halálsápadtan ejtve el fegyverét, derekához kapt és összeroskadott*.

Az orvosok és a segédek odasiettek, szempillantás alatt levetkezették a sebesültet s a két orvos legott konstataulta, hogy az ellenfél golyója jobbról a 8 és 9-ik borda közt hatolt *Pallay Lajos* testébe.

Az eszméletét vesztett sebesültet hordozható ágyon a kaszárnya ügyeletes orvosi szobájába vitték s a sebet antiszeptikus kötésekkel látták el, anélkül, hogy a golyót kutatták volna, mivel a sebesült rendkívül elgyöngült.

A sebesült állapota.

Pallay Lajos teljes egy óra hosszat fekvett eszméletlenül. Időközben odaérkezett fivére, *Pallay Jenő* kir. törvényszéki bíró és a sebesült jogász fia: *József*, elhívták *Vucskics Gyula* dr. újvárosi róm. kath. plébánost, hogy a sebesültet a haldoklók szentségével lássa el. Ez alatt *Pallay Lajos* visszanyerte eszméletét és felsóhajtott:

— Bár megváltana az isten kinjaimtól!

A sebesülthöz senkit sem bocsátanak, fiát, testvérét és *Várady Zsigmondot*, az ő legbensőbb barátját kivéve, aki zokogva rohant ki a betegszobából.

— Vége van ennek a becsületes embernek!

Három órakor az orvosok jelentették a kint várakozóknak, hogy a sebesült, akinek májlebensét furta át a golyó, a körülményekhez képest jobban érzi magát. Négy huszár hordozható ágyon vitte 3 órakor *Pallay Lajos* lakására. Oriási tömeg tolongott egész délután a *Pallay-ház* előtt.

Pallay Lajos azonnal ágyba fektették. Első szava az volt környezetéhez:

— Vízet kérek.

A beteg állandóan eszméleténél van, de a javulás állapotában nem állt be. Az orvosok mégis reménykednek felgyógyulásában.

A végzetes párbaj megtörténte után *Weiszlovits Gyula* lefüggönyözött bérkocsiban elhajtotta a viadal helyéről. Először a lakásánál állította meg a kocsit, majd *Emil* öcscsének szállására hajtattott.

Weiszlovits Gyula letartóztatása.

A rendőrség részéről *Pataky Károly* rendőrfogalmazó délután 2 órakor jelentette a kir. ügyészségen, hogy *Weiszlovits Gyula* párbajban életveszélyesen megsebesítette *Pallay Lajos* dr. kir. ügyész erre elrendelte, hogy *Weiszlovitsot tartóztassák le*.

A rendőrség emberei öcsce lakásán tartóztatták le *Weiszlovitsot*. Megmotozták és egy amerikai buldog revolvert találtak nála, mely *éles golyóra* volt töltve. *Nagy Géza* ügyész erre indítványozta, hogy *Weiszlovitsot* helyezték vizsgálati fogságba és pedig a btk. 141. szakaszának 5. pontja alapján, amely kimondja, hogy ha a terhelt az ellene indított eljárás alatt újabb bűncselekményt követ el, vagy ha bizonyíték forog fenn arra, hogy a terhelt a megkísérelt bűncselekmény végrehajtása előtt azal fenyegetőzik, hogy újabb büntetést követ el: vizsgálati fogságba helyezendő. Már pedig *Weiszlovits* a sikkasztás miatt ellene indított eljárás alatt *Pallay Lajos* inzultálásával és párbajban lelövésével újabb bűncselekményt követett el: ezért is *Ember Géza* vizsgálóbíró elrendelte a vizsgálati fogságot.

Amint Nagyváradról újabban táviratozzák, dr. *Pallay Lajos* állapotában ma délelőtt javulás állott be.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: A megnyitó díszelőadás műsora harmadszor. (Páratlan bérlet.)

Vasárnap: Délután: A megnyitó díszelőadás műsora negyedszer. Este: A falurossza, népszimű. (Páros bérlet.)

Hétfő: Prolog. Heltai Jenőtől; A király házaspár. Vigjáték. (Páratlan bérlet.)

Kedd: Prolog Balla Miklóstól; Faust, opera. (Páros bérlet.)

Szerda: Prolog Szávay Gyulától; Nebántsvirág, operette. (Páratlan bérlet.)

Csütörtök: Délután: Lumpáczius Vagabundus, önekes bohózat. Este: A tót leány, népszimű. (Páros bérlet.)

* Arad színészei írásban és képben. A *Benedek Árpád* szerkesztése alatt álló *A vidéki színészvilág írásban és képben* című irodalmi vállalatnak ma jelent meg második füzet, mely az aradi új színtársulat ismertetését foglalja magában. A terjedelmes almanak elegáns kiállításban hagyta el a sajtót s tartalmára nézve a folyóirat első füzetét is felülmúlja. *Benedek Árpád* izléssel állította össze a füzetet, melyhez *Institoris Kálmán* polgármester előszót írt. A gazdag szöveget a színtársulat összes női és férfi-tagjainak arcképei díszítik, valamennyi a legsikerültebb kivitelben. A füzet tartalmazza *Herczeg Ferenc* „Ö” című egyfelvonásos vigjátékát, *Abrányi Emilnek*, *Várad* Antalnak, *Szávay Gyulának* és *Balla Miklósnak* prólogját, részleteket *Bartók Lajosnak* és *Géczy István*nak a bemutatón színrekerült darabjaiból. Önálló cikkel szerepelnek *Edvi Illés László*, dr. *Meszlényi Antal*, *Szab Tivadar*, *Faragó Rezső*, *Losonczy Zoltán*, *Zima Tibor*, dr. *Tolnay János* és *Kinczig Ferenc*. Az almanaknak legterjedelmesebb rovata az: *Aradi színtársulat* című, mely a társulat tagjainak ismertetését foglalja magában. Az ismertetéseket a következő hir-

lapírók irták: Balassa József, Balla Jenő, Benedek Árpád, Falk Rikárd, Hunyár Algernon, Liptai Imre, Molnár Jenő, Székely Miklós, Sz. Szigethy Vilmos és végül Zoltán Vilmosné. A füzet egy koronáért kapható az összes könyvkereskedésekben.

* **Magyar opera sikere Brüsszelben.** Mint egy távirat jelenti, *Habay* Jenő operája, *A kremenai hegedős*, tegnap fényes, szinte sikert aratót Brüsszelben. Az opera előadásán megjelent a belga udvar és belga főnemesség és előkelőség teljes számmal. A műértő nagy közönség egyre fokozó érdeklődéssel kísérte a kitűnő dalmű előadását s rendkívül melegen ünnepelte a magyar szerzőt. A szerzőnek, mint első, gratulált a flandriai grófnő s üdvözölte abból az alkalomból, hogy az első magyar opera színre került Belgiumban.

A szocialista május.

(Aradon és egyebütt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

A vörös május izgatóbb események nélkül folyt le, mint a munkának békés ünnepe. A szocialisták mindenütt megtartották szokott gyűléseiket, de rendzavarásnak, vérnek híre sehonnát sem érkezik.

Az aradi újjászervezett szocialdemokrata párt május elsején reggel a ligetben csoportosult s onnét néhány munkásdal eléneklésre mellett a városházára vonultak. A városháza földszinti kistermében tartották meg a gyűlést, amelyet *Schmalz* József elnök nyitott meg. *Vecseri* János méltatta az ünnepet és annak jelentőségét, majd *Halbritter* István, *Weisz* Herman és *Ponta* Péter emeltek még szót a tárgyhoz. Az általános és titkos választási jogról tartottak *Weisz* Hermann, *Ponta* Péter, *Kincses* János, *Agoston* Lajos, *Engels* Mihály (németül) és *Vecseri* János magvas beszédeket, melyeket a hallgatóság élénken helyeselt. Délfelé a legnagyobb rendben oszlott szét a gyűlés. A hatóság részéről dr. *Bedő* Árpád rendőrhadnagy volt jelen a gyűlésen.

*Budapest*en is rendzavarás nélkül folyt le a szocialista ünnep. A nemzetközi szocialdemokrata párt hívei délután 2 órakor gyülekeztek az újjászártéren és három óra lehetett, amikor hatos sorokba felállva, megindulhatott a menet. A menetet, amelyben minthogy 10—12 ezer ember vehetett részt, kerékpárosok nyitották meg. Azután következett a pártvezetőség: *Bokányi*, *Weltner*, *Garami*, *Groszmann* és *Izrael* Jakab, utánuk a szervezetek beláthatatlan hosszú ember tömege. A menet élén hatalmas piros szegélyű fehér lobogót vittek, a különböző szervezetek pedig felirásos táblákat. A többek között a következő felirásokat lehetett látni: *Kenyeret és jogot! 8. 8. 8., Választói jogot a népnak! Éljen a világmegváltó szocialdemokrácia!* stb. A menet a kenyérmező-utcán át kivonult a Kerepesi-utra, ahonnan az Erzsébet és Teréz-köruton át befordultak az *Andrássy*-utra. Itt, az Oktogonon találkozott a szocialdemokrata párt az újjászervezetekkel, akik a *Kalvin-térről* indultak el. Az újjászervezetek megvárták, amíg a nemzetköziek elvonulnak. A rendőrség összetűzéstől tartott és kordont vont az *Andrássy*-uton. Erre azonban nem volt szükség mert a két párt, mintha észre sem vették volna egymást, csendben elvonult egymás mellett. A nemzetköziek a *Stefánia*-uton át vonultak a *Hermina*-kertbe. Utközben a menet munkásdalokat énekelt. A *Stefánia*-ut egészen kihalt volt. Egyetlen fogatot sem lehetett látni. A *Hermina*-kertben *Bokányi* Dezső tartott ünnepi beszédet, majd a dalárda énekelt és különböző

szavakat tartottak. Az ünnepség mindvégig rendezten ment és késő este volt, amikor a szocialisták tábora eloszlott.

Az újjászervezett szocialisták a *Kalvin-téren* gyülekeztek és három órakor indult el a menet, amelyben mintegy 4—500 ember vett részt. A szocialistáknak ez az árnyalata a *Muzeum*- és *Károly*-köruton, az *Andrássy*-uton, *Teréz*-köruton, *Szondy*-utcán át vonult a *Hermina*-uti *Zöld*-vadász vendéglőbe, ahol dal és szavallat mellett ülték meg május elsejét. Itt is teljes rendezten ment végbe az ünnep és a kivonult nagyszámu rendőrségnek nem volt oka a közbelépésre.

Amint *Bécsből* táviratozzák, május elseje *Bécsben* és az eddig beérkezett jelentések szerint a vidéken is egészen nyugodtan folyt le. *Bécsben* a délelőtt nem dolgozó munkáscsoportok néhány helyen a dolgozó munkásokat fujkiáltásokkal a munka abbahagyására akarták kényszeríteni. A rendőrség szétzavarta a tüntetőket anélkül, hogy rendbontás történt volna.

Az óbudai sikkasztó megkerült.

(Holttestet a Dunában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

Az óbudai kerületi takarékpénztárnak főkönyvelője, *Adler* Károly tudvalevőleg három hónappal ezelőtt eltűnt. Vizsgálni kezdték az üzleti könyveket s ekkor kiderült, hogy *Adler* Károly közei *negyvenezer forintot* elsikkasztott az intézettől. A takarékpénztár igazgatója, *Augenstein* Samu, a kit az eset, holott hozzá a gyanunak árnyéka sem férközött, nagyon megrendített, önként a halálba ment s a betevők valóságos runnal támadták meg a takarékpénztárt. Az intézet azonban megállta a helyét s miután a főkönyvelő sikkasztotta pénzeket az igazgatóság megtérítette, a takarékbetevők ismét visszavitték tőkéiket.

De a főkönyvelőnek nyoma veszett. Kis kabátban távozott utoljára s a rendőrség hetekig kereste mindenfelé. Tegnap végre megtalálták, de — *holtan*. A Duna felszínén uszott teteme, közvetlenül az óbudai takarékpénztár épülete mögött. A tél óta ezen a helyen néhány monitor állomásozott.

A hajók tegnap utnak indultak. Amint elindultak, a tabáni kikötőnél egy középkorú férfi holttestet fogták ki a Dunából, akinek a fehérneműiben *A. K.* monogrammot találtak. A holttestet kivitték a törvényszéki orvostani intézetbe, a rendőrség pedig megindította a vizsgálatot a személyazonosság megállapítása céljából. A holttestet *Fischer* rendőrségi fényképész lefotografálta és a fénykép, továbbá a holttestet ruháiban talált monogrammmal nyoma megállapította, hogy az illető minden kétséget kizáróan azonos *Adler* Károly budapesti születésű, 36 éves könyvelővel, aki a budapesti III. kerületi takarékpénztárnak volt könyvelője, s aki 49 ezer korona elsikkasztása után március 15-én eltűnt a fővárosból. Holttete már erősen feloszlásnak indult. Balszemét a halak kiették, karjairól a bőr lemállott. Kis kabát, mellény volt rajta. Mellénye zsebében írást találtak s ezek a levelek *Adler* Károlynak szóltak.

A rendőrség a tetemet kivitte a morgueba Itt a délután folyamán többen megnézték s *Adler* nagybátyja, *Breitner* A. kétségtelenül fölismerje a halottban szerencsétlen öccsét, *Adler* Károlyt. Bizonyos, hogy *Adler*, a mint kiment a takarékpénztárból, egyenesen a Dunába ugrott és belefutott. Az ott horgonyzó hajók azonban úgy körülzárták, hogy teteme ott rekedt.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi magyarnyelvterjesztő, betegsegélyező és temetkezési egyesület saját hivatalos helyiségében május hó 4-én rendes havi választmányi ülését tartja.

(*) A *Rudolf* asztaltársaság, május 3-án szombaton este rendes helyiségében tartja tisztújító közgyűlését. Az elnökség felkéri az asztaltársaság tagjait, hogy lehetőleg teljes számban jelenjenek meg.

Színházavató lakoma.

(Banket a fővárosi vendégek tiszteletére.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

Tegnap délelőtt a színházi próbák alatt ivet köröztek a városban, mely egy hevenyészett banketre foglalt magában meghívást. Az iv rögtön megtelt aláírásokkal. Színészek és újságírók s a színügyi-bizottság tagjai közül néhányan, élükön *Institoris* Kálmán polgármesterrel azután este össze is gyűltek a *Fehér Kereszt* gyémánttermében, hogy ünnepeljék azokat a fővárosi vendégeket, kik az *Aradi Nemzeti Színház* ünnepélyes megnyitó előadására lejöttek.

Valóságos szünpözion volt a tegnap esti társasvacsora. Művészek és írók és a művészetrel hivatalosan foglalkozó személyek jöttek össze s előre bocsájthatjuk, hogy ezen a kedélyes, jókedvű estén oly hatalmas, jelentős szavak hangzottak el, melyek szélesebb körben is feltűnést fognak kelteni.

A magyar művészet mai helyzetéről tartak föl a fővárosi vendégek olyan képet, mely érdemes arra, hogy kissé több figyelmet és érdeklődést tanusítsunk iránta, mint ezt eddig tettük. Lapunk vezető helyén foglalkozunk ezekkel a nagy kérdésekkel.

A lakoma a legjobb hangulatban, esti tizenegy óra tájban vette kezdetét. Az összes megjelentek arcáról visszatükröződött az a lelkes hangulat, mely az első előadás minden látogatóját elfogta. Érdekes képet mutatott ez a kis társaság, melynek tagjai mindmeganymyi vérbeli bohém, a legvegyesebb elhelyezkedésben, fesztelenül és derült hangulatban társalogtak. Az asztalfőn ült *Festetich* Andor gróf, a vidéki színeszet országos felügyelője, mellette *Zilahine* Singhoffor Vilma, odább *Institoris* Kálmán, *Porzsoltné*-Lukács Juliska, a társulat drámai hősnője, *Váradi* Anral dr., a neves író, *Zacziány* Géza fővárosi kritikus, a másik oldalon *Gazdy* Aranka, *Bartók* Lajos, *Zilahi* Gyula, *Daróczy* Ilka, *Prém* József dr., stb. *Géczy* István, a jeles négszínműiro lejjebb, volt kollégái között ütötte föl tanyáját.

Lelkes hangulatban kezdődtek a köszöntők. Fölkelt *Festetich* Andor gróf, s beszámolt arról a méla akkordból, mely akkor támadt szívében, mikor elbucszott régi kollégájától, *Zilahi* Gyulától, s festette azokat az érzelmeket, melyek minden ember szívében fölrajzoltak, mikor a budapesti Nemzeti Színház új és igazságos igazgatója elbucszott a kedves Zsült. Még el sem hangzottak a budapesti közönség tapsai, és ime itt méltó visszhangképpen meleg és szíves fogadtatásban részesítik az új barátok, az új közönség. Az elválás fájdalomért, melybe bizony a keserűségnek néhány csöppje is vegyült, megkapja az aradi közönséget, mely hálas tapssal, virággal köszönti. Poharát *Zilahi* Gyulára, az aradi Nemzeti Színház igazgatójára emeli, arra az emberre, aki jókedvvel tud nehéz munkát végezni s mosolyogva tud szilárd fegyelmet tartani.

Békés Gyula, a színház titkárja ekkor fölolvasta azokat a táviratokat, melyek az ország legkülönbözőbb részéből érkeztek *Zilahi* Gya-

hoz, a mai ünnep alkalmából. Temérdek volt ez a távirat melyeknek fölolvása nagy időt vett igénybe. A táviratok közül itt közöljük az érdekesebbeket.

Báró Bánffy György: Új hivatásában sok szerencse kísérje, üdvözlettel.

Herceg Ferenc: Nagy elfoglaltságom miatt sajnálatomra nem lehetek jelen a Nemzeti Színház megnyitásán, lelkileg azonban veletek vagyok és kívánom, hogy fényes erkölcsi és anyagi siker jutalmazza munkásságot. Szívvel köszöntetek.

Pálmay Ilka: Vállalkozásához sok szerencsét, sikert kívánok.

Gulner Gyula államtitkár: Legnagyobb sajnálatomra lehetetlen távoznom, a legjobb sikert óhajtom.

Bezerédj Viktor, miniszteri tanácsos: A megnyitó előadásom sajnálatomra meg nem jelenthető, nemes kulturális vállalatnak a megérdemelt fényes sikert kívánom.

Somló Sándor: a Nemzeti Színház igazgatója: Színházam nincs kire bíznom, főrendező beteg. Közönséggel, sajtóval tudásd mély sajnálatomat. Légy meggyőződve törhetetlen szeretetem jóindulatomról. — A Nemzeti Színház üdvözlését és szerencsekívánatait tolmácsolom, sikert és szerencsét kívánok nemes törekvéshöz, melytől nemcsak Aradváros, de a magyar vidéki színészetnek is felvirágzását remélem. Isten áldása legyen munkádon.

Krecsányi Ignác színházigazgató: Onnek és egész művészi személyzetének anyagi és erkölcsi sikert, dicsőséget kívánok.

Somogyi Károly színházigazgató: Sok szerencsét és kitartást kívánok az igazgatáshoz. Régi barátja: Somogyi igazgató.

Hódy Lajos dr.: Szívvel üdvözöllek, mint a nemzeti géniusz és művészet aradi zászló tartóját.

Ujházy Ede: Szerencsét kívánok, mindnyájukat üdvözöllek.

Institóris Kálmán polgármester emelkedett ezután szólásra és magasroptú, gyönyörű beszédben üdvözölte a fővárosi vendégeket, mindmennyi jóismerését. A polgármester beszédét mindvégig figyelemmel hallgatta meg a társaság.

Váradi Antal dr. szólott most s rendkívül kedves, szellemes beszédben Zilahit, Zilahinét és az igazgatópár két kis fiát éltette. „Arad üszke lehet — mondotta többek között — szép igazgatónőjére. Ismertem Arad összes igazgatóit, még a 60-as években Susanne-ra is emlékszem, de nem emlékszem, hogy egyik is szebb lett volna, mint a mi Vilmánk, Zilahiné. „Az érdekes bókot természetesen hatalmas tet-szészajjal honorálta — nem Zilahiné, de az egész társaság.

Zilahi Gyula rövid és érdekes beszédben köszönte meg fővárosi vendégeinek, hogy lejöttek az ő színházának a megnyitó előadására.

Kacsiány Géza szép szavakban a társulat tagjait köszönti fel, majd megemlékezik a társaság két régi, kiérdemesült művésztagjáról, **Odry** Lehelről és **Institóris Kálmán**ról.

Végh István, színházi festő, aki ép oly zseniálisan kezeli az ecsetet, mint a kacagató, ősz eredeti humort, neveltette meg ezután a társaságot. Hatalmas oszlopokra van szüksége egy jó társulatnak, — mondotta — és ezt megtalálta a művész gárdában és a közönségben. Ezekre vigyázni kell, ám ha elpusztulnak az oszlopok, ez se lesz nagy baj.

— S ha ledőlnek, festek újat! szolt magas pátozsszal, hatalmas kacaj kíséretében a színházi festő.

Várady Antal dr. a magas nívón álló aradi sajtóra emelte poharát.

Radó Károly dr. a sajtó nevében válaszol, kijelölve az utat, melyen a társulatnak haladni kell, ha sikereket akar elérni. Zilahit és a társulat tagjait köszöntötte fel.

Ekkor állott föl szólásra **Bartók Lajos**, aki gyönyörű, lelkes beszédben mondott nagyjelető-

ségű szavakat a magyar művészet mai állapotáról. Erős szavakkal kel ki az ellen a léha irányzat ellen, mely magát a budapesti színházakban befészkelte. A budapesti színházakban az ugráló táncosnők és clown-ok leszorították a színpadról az Egressyeket és Szerdahelyieket, s a budapesti közönség, mely *lumpolni jár a scinházakba*, akkor lelkesedik, ha a bohócok minél ügyesebben ugranak le a hetedik emeletről a földszintre. A budapesti színházak a közönséges orfeumok színvonalára süllyedtek alá s ez egy rettenetes nagy baj. Mert a nemzet kulturája és evvel együtt egész jövőndő fejlődése szoros kapcsolatban áll a művészettel, kihatással van az erkölcsre, a közművelődésre. Ha a művészetet nem decentralizálják, romlásba dől az ország. Hálás szívvel üdvözli Zilahit, aki lejött vidékre, terjeszteni az igazi művészetet és erkölcsöt. Biztosítja arról, hogy ha a fővárosban ilyen marad az irányzat, az írók le fognak jönni ő hozzá, hogy ebben a tisztultabb, romlatlan légkörben neveljék a közönséget. Üdvözli Zilahit, mint aki megkezdte a művészet decentralizálását.

Oriási lelkesedéssel kísérte Bartók meggyőzően igaz szavait.

Utána **B.Szabó József** köszöntette föl ügyes beszédben **Géczy István**nt, mint a népszínmű újáteremtőjét.

A lakomán résztvevők névsora ez: Festetich Andor gróf, Váradi Antal dr., Géczy István, Bartók Lajos, Prém József, Kacsiány Géza, Murai Károly, Zilahi Gyuláné, Bejczy Györgyné, B.Szabó Józsefné, Daróczy Ilka, Békéssy Gyuláné, Borostyán Sári, P.Lukács Juliska, Gazdy Aranka, Andrányi Károly, Bejczy György, B.Szabó József, Békés Gyula, Békéssy Gyula, Boros János, Csiky László, Edvi-Ilés László, Gostón Béla, Hunyár Algernon, Honisch István, Institóris Kálmán, Losonczy Zoltán, Marházy Miklós, Maione Vincenzo, Orbán Arpad, Odry Lehel, Polgár Sándor, Radó Károly dr., Sarkadi Aladár, Ternyei Lajos, Varjassy Lajos, Végh István, Vass Géza, Zilahi Gyula, Zima Tibor.

MULATSÁGOK.

(=) A gimnázisták majálisa. Az aradi kir. főgimnázium majálisának rendező bizottsága, tekintettel a kedvezőtlen időjárásra, a majálisát május 3-ika helyett *május 10 én* tartja meg.

Ítélet Birnstingl ügyében.

(Három havi fogság.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

Birnstingl Izidornak, a diszkrét természetű kölesönöket közvetítő ügynöknek, öt különböző sikkasztási ügyével foglalkozott ma az aradi királyi törvényszék büntető tanácsa. Birnstingl Izidort a vizsgálati fogság nem igen viselte meg. Élénken izgott-mozgott a tárgyalás alatt a vádlottak padján, majd felugrott onnan, a tanuk terhelő vallomásait izgatott hangon hazugságnak mondogatta, majd bizalmas modorban, a tanuk kabátját rángatva juttatta eszükbe egyes már elhomályosodott körülményeket.

Az ítélet, melynek alapján Birnstingl visszanyerte szabadságát, és az egész büntetése a vizsgálati fogsággal kiegyenlítettnek vétetett, egész felvillanyozta őt. Éppen abban a percben váltották fel a mellette álló őrt:

— *Nem kell már maga itt!* mondta Birnstingl mosolyogva, boldogan. És mikor utoljára bekísérték a börtönbe a tárgyalás befejezése után, így szolt tréfásan az őrhöz;

— *Most maga menjen előre, majd én kísérem be magát!*

Felesége, a szerencsétlen asszony, mikor megtudta az örömhírt, *ájulian esett össze* a folyosón; mire feleszmélt és hálálkodva köszönte

meg a törvény- széknek és a védőnek az ítéletet.

A tárgyalás menetéről tudósítunk a következőkben számol be:

A kir. törvényszék büntető tanácsa ma reggel kilenc órára tüzte ki Birnstingl Izidor ötrendbeli sikkasztása ügyében a tárgyalást. A tanácsban **Földes János** kir. törvényszéki bíró elnökölt; tagjai voltak: **Dániel Lajos** dr. és **Szöllőssy Jenő** dr. A vádat **Lehrmann Viktor** alügyész képviselte, a vádlottat **Radó Károly** dr. védte.

A tanács elnöke az öt bűnügyet egyenkint vette tárgyalás alá.

Az első ügyben egy aradi magánzónó két váltót adott át Birnstinglnek értékesítés végett, de ez az egyiket 50 frtra elzalogosította. A másodikat pedig 230 frt erejéig beperelték az asszony ellen. Ebben az ügyben a tanuk vallomása kedvezővé tette a vádlott azon álláspontját, hogy sikkasztást el nem követett. Az ítéletben ezen vád alól a kir. törvényszék fel is mentette.

A második panaszos egy főhadnagy volt, kinek váltóját vádlott egy óránál 40 frtért elzalogosította. A tanuk ebben az ügyben terhelő vallomást tettek.

Egy másik tiszt 1000 frtos váltóját vádlott, **Lothári Pál** fűszerkereskedőnél zálogosította el 45 frtért. A bizonyítás ez esetben is terhelő volt vádlottra. Egy aradi vállalkozónak 1200 koronás váltóját 22 korona erejéig zálogosította el Birnstingl, amely körülményt a tanuk megerősítettek.

Az utolsó ügyben egy 200 koronás, leszámítottatás végett átadott váltót néhány koronáért zálogosította el. A tanu-bizonyítás itt is terhelő volt.

Délután öt órakor fejezték be a bizonyítási eljárást.

Ezután **Lehrmann Viktor** kir. alügyész mondotta el tartalmas, meggyőző érvekben gazdag vádbeszédjét és vádlottat öt rendbeli sikkasztás *büntetésében* kérte bűnösnek kimondani.

Radó Károly dr. hoszu, magvas és hatásos beszédben fejtegette, hogy sikkasztás *büntetés* nem forog fen egy esetben sem.

A bíróság félórai tanácskozás után kihirdette az ítéletet, mely Birnstingl *öt rendbeli sikkasztás vétségében* mondja ki bűnösnek és ezért *három havi fogságra* ítéli; a szabadságvesztés büntetés a vizsgálati fogsággal *kitöltöttnek* vétetett s a bíróság a vádlott azonnal szabadlábba helyeztetését rendelte el.

Birnstingl a kibocsájtási formáságokon keresztül esve, este még kicsiny gyermekei és szerencsétlen felesége körében élvezte a szabadság édes örömeit.

HIREK.

Lövöldözés egy aradi borbélyműhelyben.

(Tréfából — emberölés.)

Arad, május 2.

Ma délután könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt egy aradi borbélyműhelyben. Az egyik segéd tréfából avval akarta megijeszteni a borbélyműhely inasát, hogy *agyonlövni magát*. A tanoncgyerek természetesen meg is ijedt, kikapta a tréfálkozó segéd kezéből a revolvert, ez azonban az inas kezében elszült s a *segédet homlokán találta*.

A szerencsétlenség részletei a következők: **Kremmer József** aradi borbélynak *nagyváradi-ut* 10. szám alatt levő üzletében volt alkalmazva **Schneider Antal** 17 éves borbélysegéd. Délben 12 óra után, mikor az üzlettulajdonos ebédelni ment, Schneider egyedül maradt az

életben a tanulóval, akit *Hend Péternek* hívnak.

A segéd évdni kezdett az alig tizenöt éves inasgyerekekkel s eközben avval ijesztgette, hogy ő megöli magát, mert megunta az életet. Elő is vett asztalfiókjából egy revolvert, hogy a fiu ijedségét fokozza. Az öngyilkossági szándéknak semmi komoly alapja nem volt, a segéd csak látni akarta, hogy ijed meg az inasfiu.

A tréfának azonban szomorú vége lett. A halálra rémült Hendl, hogy az öngyilkosságot megakadályozza, Schneiderhez ugrott, kikapta kezéből a gyilkoló fegyvert s a szoba másik sarkába futott vele, hogy ott a golyókat kiszedje abból. Felbuzta a revolver kakasát, kinyitotta a szerkezetét, s eközben azonban a revolver elsült s a golyó Schneider homlokába fúródott.

Schneider azonnal összerogyott s fejből sűrűn patakzott a vér. Az inasfiu most már igazán megijedve kiáltozott segítségért, míg a házbeliek oda nem jöttek s ápolás alá vették a szerencsétlenül járt borbélysegédet. Schneider, kinek fejében a golyó benne van, a kórházban fekszik súlyos sérülésével.

— **A király Budapesten.** Bécsből táviratozzák: A király május 4-én a delegáció megnyitására Budapestre utazik, 8-án visszatér Bécsbe, hogy másnap jelen legyen *Mária Krisztina* főhercegnő renunciacióján és 10-én a főhercegnő esküvőjén, május 10-én este pedig vissza-utazik Budapestre.

— **A delegáció elnökei.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottság ma délután tartotta kijelölő értekezletét. A delegáció elnökévé *Andrássy Gyula* grófot, alelnökké *Szapáry Gyula* grófot jelölték. Változás csupán a külügyi bizottsági elnök tisztében lesz, a melyet az elhunyt *Tisza Kálmán* helyett *Perczel Dezső* foglal el.

— **A szíami trónörökös Budapesten.** A szíami trónörökös tegnap az *Országos Képtárt*, majd a *Nemzeti Múzeumot* és az *Iparművészeti Múzeumot* nézte meg. A képtárban *Wlassics* miniszter és dr. *Terey* fogadták. Ma reggel különvonaton Gödöllőre utazott. A hol délután tiszteletére népnünepet rendeztek. Egy parasztleány: *Molnár Róza* csokrot adott át a trónörökösnek, aki végig nézte, mialatt a leányok és a legények táncra perdültek. Este visszajött a fővárosba, s a Park-klubban tiszteletére diner-t adtak. Holnap részt vesz a *kertészeti kiállítás* megnyitásán.

— **Az Acsev osztaléka.** Az arad-csanádi egyesült vasutak igazgatósága, legutóbb tartott ülésének határozatából, az ideai közgyűlés elé azon javaslatot fogja tenni, hogy a törzsrésvények után 5 $\frac{1}{2}$ százalék, azaz tizenegy korona az elsőbbségi kötvények után 6 százalék azaz tizenkét korona fizetessék osztalékkul. A törzsrésvények a berlini és a hamburgi tőzsdén 105 forinttal, az elsőbbségek 418 forinttal vannak jegyezve.

— **Ráth Károly halála.** *Ráth Károly* királyi tanácsos, a Magyar Kereskedelmi Résztársasághoz kirendelt miniszteri biztos, a Kereskedelmi Múzeum volt igazgatója, volt országgyűlési képviselő és az iparos mozgalmaknak harminc év óta egyik vezető férfia, — mint fővárosi tudósítónk táviratozza — május elsején reggel nyolc órakor meghalt. Évek óta tartó betegeskedése, mely három évvel ezelőtt szélütéssel kezdődött, az utóbbi időben mind súlyosabbá vált, míg végre a halál 64 éves korában hosszas szenvedéseitől megszabadította. A temetést, melyet ma délután tartottak meg, az országos Iparegyesület rendezte a budapesti kereskedelmi kamarával együtt, a melynek az elhunyt huszonekét évét át volt alelnöke.

— **A Polgári Takarékpénztár új helyisége.** Az aradi Polgári Takarékpénztár, mint értesülünk, új hivatali helyiségeül kibérelte a Lengyel-féle *Andrássy-téri* ház első emeletét s a ház restaurálása után, a többi pénztintézetek példájára, a főtérre teszi át a takarékpénztár helyiségeit.

— **Rémesek Horánszky haláláról.** Egy fővárosi lap május elseji számában misztikus kombinációkat fűzött *Horánszky Nándor* kereskedelmi miniszter halálához. Arról szoltak ezek a hírek, hogy Horánszky halálát nem a tüdőgyulladás, hanem mérég okozta. Az elhunyt miniszter fia erre nézve, amint fővárosi tudósítónk táviratozza, a következő nyilatkozatot teszi közlé: —

Nyilatkozat.

Az Egyetértés május 1-jei számában „*Horánszky Nándor* megmérgezték” cím alatt megjelent, családunk kegyeletét mélyen sértő közleményt a *Budapesti Újságírók Egyesülete* és az *Otthon* választmánya elé terjesztettük méltó megtorlás végett.

Horánszky Gyula,
Horánszky Dezső,
Horánszky Lajos.

— **Közgyűlési vonat.** Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága értesíti a közönséget, hogy Csanád vármegye közgyűlése alkalmából f. hó 4-én a 4 sz. személyvonat Mezőhegyesről—Aradig (érkezés Aradra 10 óra 38 p. este) f. hó 5-én 1. sz. személyvonat Aradtól—Mezőhegyesig is fog közlekedni. Indulás Aradról reggel 5 órakor.

— **A magyarság áldozata.** A budapesti köröket élénken foglalkoztatja és sok kommentárra ad okot egy önkéntes eltűnése. A mint fővárosi tudósítónk táviratozza, *Ormai Mór*, a budapesti cs. és kir. 32. gyalogezred önkéntese *megszökött.* Levelet hagyott hátra, a melyben azt mondja, hogy nem tudta tovább tűrni az ezrednél domináló osztrák szellemet, és a kínzásokat, a melyeket magyarságáért kellett elszenvednie.

— **Szapáry István gróf halála.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: *Szapáry István* gróf, a főrendiház tagja meghalt. Az elhunyt főrend 73 éves volt, Budapesten született, 1829-ben. Pestmegyének és Kecskemétnek a hetvenes évektől kezdve egész 1891-ig főispánja volt. Valóságos belső titkos tanácsos és tulajdonosa a Lipót-rend közepkeresztjének. Evek hosszú során át háznagya volt a főrendiháznak, mely állásától gyöngékedése miatt két évvel ezelőtt vált meg.

— **Nemesi előnév.** A király *Pászthy Kálmán* szegedi 3-ik honvéd huszárezredbeli alezredesnek és a honvéd központi lovasiskola parancsnokának, valamint törvényes utódainak, régi magyar nemességük épségben tartása mellett, az „ada” előnevet díjmentesen adományozta.

— **Aradi kereskedők a kötelező nyugdíjbiztosítás mellett.** Az Aradi kereskedők köre, amint jeleztük, vasárnap, május hó 4-én délután fél négykor nagygyűlést tart a kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak kötelező nyugdíjbiztosítása érdekében. A gyűlésen az a kiválóan fontos szociális kérdés, a melyet más államokban már rendezett a törvényhozás, ez alkalommal beható tárgyalás alá kerül s a nagygyűlés ez irányban országos mozgalom kiindulója lesz. A nagygyűlésre lejön a „Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete” részéről annak elnöke, *Zerkovits Emil*, rész vesznek azonkívül a nyugdíjbiztosítás érdekében megindított mozgalom védnökei: *Andrényi Károly*, *Barabás Béla* dr. országgy. képviselő, *Domány József*, ifj. *Neuman Adolf* és *Weisz Sándor*. A nagygyűlésre az „Aradi kereskedők köre” elnöksége a következő felhívást bocsátotta ki Arad összes kereskedőihez és kereskedelmi alkalmazottaihoz:

A kereskedők és a kereskedelmi alkalmazottak bizonytalan helyzete, különösen az egyre rosszabbodó gazdasági viszonyok között, égetően szükségessé teszi, hogy a kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak sorsa az akkor és rokkantság esetére biztosítottassék. Nap-nap után szomorú példáit látjuk annak, hogy a kereskedő, ha öregkorára vagyontalanná lesz, az alkalmazott, ha szerény fizetéséből végső napjaira valót megtakarítani nem tud, koldussá lesz s az egész kereskedő-osztály szegényére, a könnyörületesség filléreiből kénytelen tengődni. Ennek a kérdésnek egyedüli megoldása: a kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak kötelező nyugdíjbiztosítása. Nem szabad egy percig se nyugodnunk, amíg ezt az ügyet, amely valamennyiünk sorsával, existenciájával van összeforruva, a megvalósulás útjára nem juttatjuk. Szünetlenül, az eddigi kísérletek balsikerétől, a kilátások kedvezőtlen voltától el nem tántorítva, csüggedetlenül kell követelnünk ennek a kérdésnek törvényhozás által leendő mielőbbi rendezését. Ha a küzdelemben el nem fáradunk, abban mindvégig lelkesen kitartunk, annak eredménye is lesz. E célból vasárnap, május 4-én délután körünk helyiségében (Szabadság-tér 7. sz. I. em.) nagygyűlést tartunk a kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak nyugdíjbiztosítása ügyében, amelyre Arad összes kereskedő főnökeit és alkalmazottait tisztelettel meghívjuk. Az Aradi kereskedők köre: *Tedeschi Viktor* elnök, *Faragó Rezső* ügyvezető-titkár.

— **Halálozások.** *May Jakab* aradi sütő-mester a *May K. és fia* cég főnöke ma hajnalban nyolcvankét éves korában meghalt. Az elhunyt tisztelt és becsült alakja volt az aradi társadalomnak, és kiterjedt család gyászolja. Vasárnap délután három órakor temetik az Eötvös-utca 13. sz. házból.

Becker János dr. nagylaki ügyvéd, volt országgyűlési képviselő hosszú szenvedés után Budapesten meghalt.

— **Nem lesz több fagy.** A szegedi Meteor, a ki a mostani fagyokat jó előre megjósolta, azt adja tudtul az érdeklődőknek, hogy *újabb fagytól nem kell tartani.* Egy-két napig még hűvös idő jár ugyan, de azután a meleg beáll. A fagyosszentek szerinte nem mutatkoznak veszélyesnek és csak május 14-én változik esetleg hűvösebbre az idő. Orbántól szintén nincs mit tartani. Májusról általában azt mondja, hogy kellemes tavaszi napokat nyújt.

— **Új közjegyző-helyettes.** Az aradi kir. közjegyzői kamara *Bonts Döme* aradi kir. közjegyző helyetteséül dr. *Szabó István* ügyvédet rendelte ki. Az új közjegyző-helyettes ma délelőtt tette le *Ottórubay Károly* kir. törvényszéki elnök előtt a hivatalos esküt.

— **Orgazdasággal vádolt színész.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Szövevényes bűnügy szálat bogozza a budapesti rendőrség. Az eddigi eljárás adatainak alapján a rendőrség ma délután letartóztatta *Kohn József*, volt női zenekari karmestert és egyuttal vizsgálatot rendelt el *Makó Rózi* kőszegi színész nőt ellen, a kik *Joll Adolf* budapesti kelengyekereskedőt tizezer korona értékű szövet eltüntetése által megkárosították. *Kohn* ez említett kereskedőnek mintarajzója volt, a színésznőt orgazdasággal vádolják.

— **Új cég Aradon.** A mai nappal egy új bor- és szesznagykereskedő cég alakult Aradon. A cég belfogai *Bing Béla*, aki éveken át hivatalnok volt a kiváló hírnevnek örvendő *Bing Ede* cégnek, és *Löbl Gyula*. Az új cég *Bing és Löbl* név alatt jegyeztette be magát a törvényszéknél.

— **Összeégett inas.** Ma délután fél 2 óra tájban nagy riadalmat okozott a Florián-utca 5-ik számú ház udvarán egy kefekötő-inas szerencsétlensége. *Menrath Adám*, *Egarterner Ferenc* aradi kefekötőmester 13 éves tanulója ebédután a befűtött kályha mellé ült s tanulgatott a délutáni iparostanonciskola előadásra. Eközben a zsébeiben volt gyufa a melegtő meggyuladt s néhány perc alatt lángborította a fiu egész ruháját. A megrémült gyerek kifutott az udvarra s segítségért kezdett kiáltozni.

A segélykiáltásokra megjelent az udvari lakos Viktor szakácsnő s hogy a fiút Legnagyobb válságtétől megmentse, ölébe szoritotta. azonban nem bírta elfojtani, sőt a lángony, ezüst és ékszer-arcát is összeégették. Menrath Adám súlyos sebeket szenvedett a testén. Leitner Ernő területi orvos részesítette első segélyben a beteget, akik közül különösen a tanoncúnak sebei súlyosak.

— Váltóhamisító hercegnő. Fokvárosból jelentí egy távirat: Radzivil Katalin hercegnőt a bíróság több napi izgalmas, szenzációs tárgyalás után két évi rabságra ítélte kényszermunka nélkül, mert Rhodes Cecil nevére váltókat hamisított.

— A magyar cimor használata. Érdekes ülése volt tegnap a temesvári kereskedelmi és iparkamarának. Elsőbben a teljes ülés ünnepélyesen kifejezte gyászát Horánszky Nándor kereskedelmi miniszter halálán. Azután rátértek a napirendre és elhatározták, hogy feliratban fogják kérni a kormányt, hogy engedje meg arra méltó iparosoknak, hogy a magyar gyártmány megjelölésére szabadon használhassák a korona nélküli cimert.

— Párisi lap egy aradi találmányokról. A Siclele című francia ujság április 26-án megjelent számában egy aradi ember találmányát méltatja. A praktikus találmány oly nadrágszerkezet, a mely egyaránt fölöslegessé teszi a nadrágtartó és a nadrágszij használatát. A Siclele erről a találmányról a következőket írja:

„Sem nadrágtartó, sem nadrágszij!” Ez a jelszava egy Aradon lakó magyar feltalálónak Roger Pálnak, aki valóságos forradalmat ígér a melény és nadrág-készítésben. A találmány, a mely egészségügyi szempontból ép oly kiváló mint a mely nagy gyakorlati értékű, minden állambadalmazva van, s elfogja ragadni nagy ményén fogva mindazokat, kik nadrágtartónadrágszijasíkját, a férfiviselet e kellemtelkei, hordják. Roger a férfiruházat e kérszéleit igen elmés módon helyettesítette, dig kombinált ruganyos szövetek által, helyett, hogy összeszorítanak a testet, elélőmozdítják a vérkeringést és alkalmminden mozdulathoz. A találmányt eddig letékesebb orvosok méltányolva fogadt

— Előléptetés. Ily című, tegnap rünk helyesbitéséül közöljük, hogy cs. és kir. főhadnagy nem Weigl A nem Weigl Vilmos aradi magánra Hajós-féle hogy nem a 39. hanem a 92. szolgái.

— Magyar név. Kohn M. ugyanottani lakos családi r kért átváltoztatását a belügedte.

— Előléptetett fogorvos. Dr. R. Tóth idő alatt visszaadja az ősz hajnak eredeti szíaradi királyi törvényszék és ennek visszatérése után az elért eredmény rököt a fogházörök ad. A fehérszeműt és fejbőrt nem piszkítja, megállapított fizetés tette elő. üveg ára 60 krajczár.

— Lakásváltóznő-orvos, Kazinczy-

— Ujtás! Horár fogakat egyedül a Hajós-féle főher. udvari fényk tag műtermében Szpalota.) Telefon 358. pon eszközt felv

4 korona, 6 drb. kéhetünk, egy tégely ára 60 krajczár. (Az üres fogpé-kabinet kép lehet: égely 10 kr.-ba visszavásároltatik.)

bármilyen csoport f jödi angol celluloidba foglalt

pontos kivitel szig septikus fogkefe

közönség szives fig ismert közleménye v 2 évi jótállással ára 90 kr.

el hatását. Mindenfe rész elhatározással denti szerek egyedül kaphatók:

ter Vilmos, amidón t együtt, tehát minden

bronz-fényképeit mind árut egyszerre bevás ment, leszállítván 20

vasárlás összegét az fénykép-bonnon bevá ez, melyet igazán csa stili vállalat engedhet pes minden irányban

TELEFON
Legnagyobb válságtétől megmentse, ölébe szoritotta. azonban nem bírta elfojtani, sőt a lángony, ezüst és ékszer-arcát is összeégették. Menrath Adám súlyos sebeket szenvedett a testén. Leitner Ernő területi orvos részesítette első segélyben a beteget, akik közül különösen a tanoncúnak sebei súlyosak.

HECH IZIDOR

fej-ékszerész 42

Király-utca 42. alatt lakik.

fiával, a buszo.

éves Kálmán nevű

jével, özv. Roth Ignácnev

kedéssel foglalkozik és ebbor

egész családot. A kis család sze

gét, csak a 22 éves Kálmán be

totta az öreg urat. A fiatal ember

technikus volt, évek óta elmebajba

dett. Kezdetben otthon gyógykezelte

kor a baj súlyosabbá vált, a fiatal fejmosó, mely a legtisztább anyagokból van össze-

vitték a Schwarczer-féle hidegvir

ahol mintegy másfél évi ke

adták vissza a mult héten

baja gyógyíthatatlan

vinni, mert állapota

Az aggasty

fiának rem

ték, t

festeti.

698

SAMU

ker 10. sz.

Pöstyén, Lukács és Herkules-fürdő

helyett jó sikerrel használta több mint 1000 beteg rheuma, csúz, köszvény és idegzsába ellen

a villamfényfürdőket, 400 idegesség ellen hidegviz-gyógyimódot

Dr. Hecht gyógyintézetében, Aradon, Zrinyi-utca 3. sz.

Bennlakó és bejáró betegeknek. Telefon 270.

gyeknek és Uraknak

„Contre Son” kor-

kor a baj súlyosabbá vált, a fiatal fejmosó, mely a legtisztább anyagokból van össze-

vitték a Schwarczer-féle hidegvir

ahol mintegy másfél évi ke

adták vissza a mult héten

baja gyógyíthatatlan

vinni, mert állapota

Az aggasty

fiának rem

ték, t

festeti.

698

SAMU

ker 10. sz.

festeti.

698

SAMU

ker 10. sz.

festeti.

698

SAMU

ker 10. sz.

festeti.

698

SAMU

ker 10. sz.

festeti.

698

SAMU

ker 10. sz.

festeti.

698

SAMU

ker 10. sz.

A szőlő peronosporája ellen

való védekezéshez legjobb anyag a

Dr. ASCHENBRANDT-féle

BORDÓI-POR.

Leszállított ára Budapesten: 50 kilogrammos zsákokban á kilo-

gramm 60 fillér, 10 és 5 kilogrammos zsákokban á kilogramm 64 fillér.

Használata olcsóbb, biztosabb, a levélhez jobban tapad, mint a

rézgálicz, a permetezőt sohasem dugítja.

A magyar-óvári magy. kir. gazdasági akadémia növény-

élettani állomása kísérletének fényes eredménye, számos magyar gazda bizonyítványa bárkinek díjtalanul meg-

küldetik.

A bordói-por ezenkívül kitűnő eredménnyel használható a burgonyavész ellen, gyümölcsfák permetezésére, gabona-

csávázásra és baromfióvak fertőtlenítésére.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete”

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

Megrendeléseket elfogadnak a vidéki megbízottak is.

A por kapható: Fejér Gyulánál Aradon, Henny Sándornál Uj-Szt.-Annán, Jannóczky Sándornál Uj-

Aradon. 785

akásváltoztatás.

Dr. Lakatos I.

szülész, nő-orvos,

Kazinczy-utca 8. sz. alá

költözött.

823

Szőlőgazdáknak fontos.

Légmentesen záró és jól szellőztethető, egyöntetű bort nyújtó, pincét pótló

cement bortartányokat

(fahordóknál is olcsóbb) jótállás mellett és előnyös fizetési feltételek mellett készítek.

Szirmai Antal,

Telefon: 368. sz.

Arad, Zrínyi-utca 4c.

!!Végre valahára!!

egy 16

FOG-PASTA,

mely a fogak ápolása körül támasztott minden igényeket nagyobb mérvben kielégít. Így kiáltottak föl mindazok, kik a legujabban forgatott

ENTOLIN

stánkat megkísérlették.

Egy tégely ára . . . 1 korona.
Egy darab ára . . . 60 fillér.

magyar tanítónők „Otthona“ javára.

TEK és WEISZ

parfumeria nagykereskedése
ARADON.

Benson-féle

apaszta

eb szer

is.

e

is,

ghülés ellen.

ékü ntánzatoktól!

., Hamburg.

3 Kelemen, Hajós

„Isteni Gondvise-

lányás gyógyszer-

ság-tér.

1804

in
alk
helyek
tődtek;
ott virág-
é lehajolva,
att a gyönyörű
olykor-olykor örö-
ol, a remegő nádszá'akból,
ool, a virágok kelyheiből, mintha
zenekar szállt volna fel, ábrándos
szott
én halk, csaknem meghatározhatlan,
an dallam, mint az angyalok kara a tá-
maga-ban volt inkább sejthető, mint
majd folyton erősödött, mint midőn a
kezd előzni az éjet, végre kitört
mint ahogy az első napsugár
an a tájat.
vázó szemekkel, lelkesülten,
a, mintha látta volna. Mi-
átengedi magát a zene
szhangzatában alakokat
gy érezte magát
nyalok ott le-
ha-
i?

Seprős község előljárótól.

1070—1902. sz.

A seprősi tavaszi országos vásár

bizonytalan időre
elhalasztatott.

Seprős, 1902. évi április 29.

843

Előjáróság.

TELEFON

Legnagyobb vála-
arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüstitárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvétetnek, vagy be-
cseréltetnek.

Költözők figyelmébe!

Teljesen ingyen és teljes jótállás mellett

elfogadok

lakások féregmentessé tételét

mindenkitől,

ki lakását általam festeti.

Tisztelettel

698

BRAUNSAMU

szobafestő és mázó

Arad, Szabadság-tér 10. sz.

A haj eredeti színét

visszanyerjük a Hajós-féle

Hajregenerator

használata által. Rövid idő alatt visszaadja az ősz hajnak eredeti szí-
nét, ifjúkori szépségét és ennek visszatérése után az elért eredmény
állandóan megmarad. A fehéreneműt és fejbőrt nem piszkítja.

Egy üveg ára 60 krajczár.

Hófehér fogakat egyedül a Hajós-féle

Venus Antiseptikus fogpép

használata által nyerhetünk, egy tégely ára 60 krajczár. (Az üres fogpép-
tégely 10 kr.-ba visszavásároltatik.)

Valódi angol celluloidba foglalt

Antiseptikus fogkefe

2 évi jótállással ára 90 kr.

Fenti szerek egyedül kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertárban

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Pöstyén, Lukács és Herkules-fürdő

helyett jó sikerrel használta több mint 1000 beteg
rheuma, csúz, köszvény és idegzsába ellen
a villamfényfürdőket, 400

Idegesség ellen hidegviz-gyógymódot

Dr. Hecht gyógyintézetében,
Aradon, Zrinyi-utcza 3. sz.

Bennlakó és bejáró betegeknek. Telefon 270.

Hölgyeknek és Uraknak

egyaránt ajánlható az általam készített „Contre Son” kor-
pa elleni fejmosó, mely a legtisztább anyagokból van össze-
állítva.

Hogy az egészségre nem káros anyagokat tartalmaz, igaz-
olja egy budapesti kir. ker. törvényszéki hites vegyész, valamint
a zürichi nemzetközi vegyintézet bizonyítványa.

Ezen fejmosó rendszer használata megszünteti a fejkorpa
képződést, a hajnak selyemszerű finomságot és igen szép
fényt ad.

Nem állítom, hogy hajnövesztő, hanem az által, hogy a
fejbőr tiszta és korpa mentes, a hajhullást enyhíti.

Ezen fejmosó minden esetben a legnagyobb sikerrel lett
használva, mit számtalan egyénnel tudok igazolni.

Kitűnő hatásánál fogva számtalan esetben ajánlva lett dr.
Tisch Mór Arad város tb. főorvosa által.

Gyors száradása által a legérzékenyebb fejen is használható.

Egy üveg ára 65 krajczár.

A n. é. közönség becses bizalmát kérve, maradtam
kiváló tisztelettel

TURÓCZY ELEK

fodrász

1735

Arad, Andrassy-tér 18. Salacz-utcai rész.

A szőlő peronoszporája ellen

való védekezéshez legjobb anyag a

Dr. ASCHENBRANDT-féle

BORDÓI-POR.

Leszállított ára Budapesten: 50 kilogrammos zsákokban á kilo-
gramm 60 fillér, 10 és 5 kilogrammos zsákokban á kilogramm
64 fillér.

Használata olcsóbb, biztosabb, a levélhez jobban tapad, mint a
rézgálicz, a permetezőt sohasem dugítja.

A magyar-óvári magy. kir. gazdasági akadémia növény-
életteni állomása kísérletének fényes eredménye, számos
magyar gazda bizonyítványa bárkinek díjtalanul meg-
küldetik.

A bordói-por ezenkívül kitűnő eredménnyel használható
a burgonyavész ellen, gyümölcsfák permetezésére, gabona-
csávázásra és baromfiólak fertőtlenítésére.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“

Budapest, V., Alkotmány-utcza 31. sz.

Megrendeléseket elfogadnak a vidéki megbízottak is.

A por kapható: Fejér Gyulánál Aradon, Henny
Sándornál Uj-Szt.-Annán, Jamniczky Sándornál Uj-
Aradon. 785

Apró hirdetések.

Minden hirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó-
font, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kín hirdetések előre fizetendők. Er-

tesztőseket a kiadóhivatal ad; leve-
beni kérdésekhez a válasza való kö-
nyeg mellékelendő. Telefon értesítéssel
nem ad a kiadóhivatal.

Keveset használt

eredeti Singer varrógép eladó. Fő-
ut 15. szám I. em. 9. ajtó. 837

Egy modern

ujjonnan épült ház szabad kézből
eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.
839

Ha

ujkerékpárt akar venni,
vagy

kerékpárját

javitani óhajtja, forduljon

Kalmár József

műszerészhez,

589

Arad, Salacz-utca 2.

Mairovitz Emil

márvány gyára és mészipar te-
lepe

Brossebesen.

Van szerencsém a t. közönség
és építész urak figyelmét fel-
hívni ötven különböző színű
menyházai márványból készült
műtárgyaimra és mészipartele-
pemre. Elfogadok a legmoder-
nebb kivite'ü oszlopcsarnokok,
lépcsőházak, bárminemű disz-
osziopok készítését, eredeti raj-
zok szerint, a legjutányosabb
árak mellett. 522

Nagy sirkőraktár

olcsóbb mint bárhol;

felírás, felállítás saját árban.

Telefon helyi és megyei 387. szám.

M i é r t ? ? ?

vennének silány külföldi padlófénymázakat drágán, mikor alant
jegyzett czég csontkeményre száradó

borostyánfénymázát

1 klgmos dobozban 60 krért.

Amerikai szagtalan villámpadló zománczát 1 klg. tartalmu
üvegben **85 krért**, Linoleum zománczfestéket **75 krért**,
mindegyiket 3 színben és tejes jótállás mellett árusítja. —
Saját gyártmányu **Latinober, Oker, Angyalveres, fekete, zöld és**
ezekből vegyithető számtalan színű olajfe-
stékeit klgmanként **32 krért**, fehér **36 krért**. — Továbbá ezen szakmaba tar-
tozó számtalan más cikket legolcsóbban ajánl.

Eivállal **szobapadozatok festés és fénymá-
zolását** az anyagok és csekély munkadíj felszámítása mel-
lett. **szobafestő és mázó munkákat** legjutányo-
sabbban stilszerű kivitelben. Levélbeni megkeresések azonnal
elintéztetnek. — Vidéki rendeléseknél csomagolás díjtalan.

Kiváló tisztelettel

833

BRAUN N. ANTAL

Boros Béni-tér 6. — Forray-utca 7.

12776—1902. szám.

Aradvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Aradvármegye közpórháznál megüresedett igazgató orvosi
és ezen állásnak esetleges fokozatos előléptetés utjáni betöltése
által megüresedő osztályorvosi állásra ezenet pályázatot hir-
detek.

Az igazgató orvosi állás javadalmazása 2400 kor. évi
törzsfizetés és 600 kor. laktér.

Az osztályorvosé: 2000 kor. törzsfizetés és 490 korona
laktér.

Felhivom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják,
s az 1883. I. t.-cz. 9. §-nak II. pontjában előirt képesítéssel
birnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket Aradvárme-
gye főispánjához **f. é. május hó 16-ig** terjesszék be.

Arad, 1902. évi április hó 3-án.

Dálnoki Nagy Lajos,

alispán.

840

VAJDA BENŐ

fogorvos

Arad, Szabadság-tér Színház-épület.

Készít rágásra teljesen használható

MÚFOGAKAT,

foganként 2 frtért.

Fogak plombirozása feltűnően olcsón, jótállás
mellett. 768

Fájdalom nélküli foghuzás 1 forint.

Egy szobába való

butor-berendezés

részletfizetéses megvételre

kerestetik.

Ajánlatok Stein S. vegyész
név alatt Gurahoncra kül-
dendők. 845

Kereskedők figyelmébe!

Román nemzeti

kötőszövetek

valódi

gyapjuszövetből és pamutczérnából

sima és olajnyomatu virágokkal.

! Kiváló ujdonság!

Mechanikus szövő- és festőde

Német-Bogsán.

Minták bérmentve. 780

Képviselek kerestetnek.

MÁRIA-RADNAI GYOMORCSEPPEK.

Gyomorgöres, gyomorfájás, erős gyomorhurut és étvágytalanság ellen biztos szer.

Egy üveg ára 80 fillér.

M.-Radnai vértisztító és fájdalom nélküli hashajtó labdacok.

Egy doboz ára 60 fillér.

M.-radnai lábizzadás elleni kenőcs.

Kipróbált hatásu, egy tégely használata elegendő. — Egy tégely ára 1 kor.

Kossuth-féle M.-radnai Gyöngyvirág-Creme.

Ápolja, szépíti és finomítja az arczbőrt, eltávolít májfoltot, szeplőt pattanás-
kat, bőrakákat és az arcznak bajt és üdéséget kölcsönöz.

Kis tégely 1 korona. — Nagy tégely 2 korona.

M.-radnai gyomorerősítő tea.

Egy csomag ára 1 kor. 20 fill.

Mária-radnai hajessentia biztos szer hajhullás és fejkorpa ellen kitűnő hajápoló szer.

1 üveg ára 2 korona.

Kitűnő közkeveltségnek örvendő Kossuth-féle bajuszpedró.

Egy doboz ára 30 fillér.

421

Kaphatók:

UDVARDI KOSSUTH PÁL

a „Megváltó”-hoz címzett gyógyszerárban **M.-Radnán**, és az ország minden
nagyobb gyógyszerárban. — Gyógyszerészek részére Aradon Vojtek es Weisz
gyógyáru kereskedőknél.

Eddig több mint

10.000.000 koronát

fizettünk ki osztálysorsjegy-nyeremények fejében.

A most kezdődő húzáshoz ajánljuk

osztálysorsjegyeinket

az alábbi áron:

2027

egy egész sorsjegy 12.— kor. egy fél sorsjegy 6.— kor.
egy negyed sorsjegy 3.— kor. egy nyolcad sorsjegy 1.50 kor.

! Pontos kiszolgálás!

!! Teljes titoktartás nyereség esetén !!

MERCURBANK

Budapest, IV. ker., Váci-utca 37. szám.